

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrť leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrť leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenomaj nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštna hran. račun št. 24.797. Ogrske poštna
hran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Dan primorskega katoliškega dijaštva.

Gorica, 19. avg. 1912.

Pretečena dva dneva sta bila posvečena našemu katoliškemu dijaštvu. Pri celi prireditvi je kot pokrovitelj stal dijakom očetovsko na strani gospod dr. Frančišek Pavletič.

V soboto se je vršil občni zbor primorske podružnice Slov. Dijaške Zveze v prostorih Slov. kršč.-soc. zveze, ki se ga je poleg dijaštva udeležilo tudi nekaj drugih gospodov, med njimi tudi naš rojak iz daljne Rusije bogoslovec Rutar.

Občni zbor Dijaške zveze.

Tov. Godnič se je uvodoma spomnjal umrlega tov. bogoslovca Puriča, nakar so predsednik in odborniki poročali o zelo plodovitem delovanju podružnice v preteklem letu. Posebno so se člani podružnice odlikovali v izobraževalni organizaciji naše S. K. S. Z., kjer so priredili nad 80 predavanj. V novi odbor so izvoljeni tovariši: Godnič, Šček, Pahor, Trdan, Zavadlav. Prvi se je oglašil k besedi g. dr. A. Pavliča, ki je dejal, da naj se dijak pridno uče, da bodo kdaj dosegli dobra mesta, raz katerih bodo pomagali ljudstvu. Nato je govoril dr. Fr. Pavletič, ki je omenjal v krasnih besedah, kolik preobrat se je med dijaštvom izvršil v teku let. Ko je bil on dijak, je bil čisto osamljen v svojem katoliškem prepričanju med tedanjim dijaštvom. Mahničev duh pa je sedaj prodrl v najširše vrste našega dijaštva. Pozivlje dijaštvo k vztrajnosti v dobrem. Nato pozdravi zborujoče dijaštvo predsednik S. K. S. Z. g. dr. Breclj, ki pozdravlja dijaštvo v imenu naše izobraževalne organizacije, s katero naše dijaštvo hodi roko v roki. Omenja, kako je vsa katoliška javnost z veseljem pozdravila ustanovitev »Danice«, ki jo je ustanovil Gorican tedanji jurist Frančišek Pavletič. Dr. Mahnič, ki je tedaj zbiral dijaštvo okrog sebe in ga bodril za katoliške ideale, je bil ustanovitelj »Danice« silno vesel. Dijaštvo naj ostane zvesto Mahničevim katoliškim načelom. Priporoča mladini iskreno združitev v Marijini družbi.

Zborovanje katoliško narodnih abiturientov.

V nedeljo zjutraj ob osmih je v semeniški kapeli daroval slovesno pontifikalno sveto mašo ob obilni asistenci g. prelat Fr. Castelliz, ravnatelj centralnega semenišča. Poleg dijaštva je bilo navzočega mnogo drugega občinstva. Nato se je v Centralovi dvorani vršilo zborovanje katoliško narodnih abiturientov.

Zborovanje je otvoril tov. Godnič, nakar je bil izvoljen za predsednika tovariš Velikonja, za podpredsednika tov. Koruza in Jerkič, zapisnikarja tov. Berbuč in Pahor. Nato je navdušeno in z veliko ljubeznijo ter stvarnostjo obdelal tov. Bitežnik temo: »Dijak in socialno delo«. K besedi se je oglašil g. dr. Andrej Pavlica, ki omenja, da se posebno med nami širijo o sociologiji razne zmote. Krivo temu je to, da dotičniki ne poznajo bistva krščanskega socializma. Nato referira tov. Koruza o temi: »Dijak organizator«. Govornik je to vprašanje obdelal silno praktično in zelo samostojno. Med drugim pravi tudi: Dijak naj najprvo organizira doma v domači hiši, z dobrim vzgledom. Tudi v političnem življenju dijak lahko mnogo stori za stranko katoliških načel. Najlepše polje za dijaka je mladinska organizacija, kateri naj se posveti kot podpora duhovniku. V debati omenja nato g. dr. Srebrnič potrebo strokovne izobrazbe. Dr. Fr. Pavletič se s predgovornikom strinja. Veseli ga iskreno, da se naše katoliško dijaštvo peča s tako resnimi vprašanji. To je prava ljubezen do domovine: praktično pomagati ljudstvu. Liberalno dijaštvo je poznalo domovino le v frazah in pijači. Nato urednik »Novega Časa«, Fr. Kremžar, govori o socialnih problemih in končno pozdravlja dijaštvo v imenu »Novega Časa« ter se zahvaljuje za ljubezen, katero katoliško narodno dijaštvo na Goriškem izkazuje temu listu. K sklepu prebere tov. Godnič brzojavni pozdrav Nj. Veličanstvu Franc Jožefu I., v katerem katoliško narodno dijaštvo izjavlja, da je in ostane zvesto prestolu. (Veliko odobravanje.)

»Naša kri«.

Ob nabito polni Centralovi dvorani se je popoldne igrala Finžgarjeva »Naša kri« v proslavo cesarjevega rojstnega dne. Navzoč je bil voditelj okrajnega glavarstva namestništveni svetnik

Rebek. Igralo se je tako briljantno, da na Centralovem odru se tako dovršeno se ni igralo. Množice gledalcev so bile naravnost navdušene. Ko je po predstavi zastor padel, je občinstvo obsedelo in ploskalo neprenehoma dalje. V tem se dvigne zastor vnovič, na odru stoji skupina igralcev, ki zapoje cesarsko himno. Pela je z igralci cela dvorana in nepopisno navdušenje ter slavnostno razpoloženje je vladalo v sreih.

Komerz.

Zvečer se je vršil na Centralovem vrtu komerz, ki ga je otvoril tov. Godnič, ki je po pozdravu oddal predsedstvo dr. Breclju. Ta je govoril o pomenu 18. avgusta za nas Slovence. **Slovenec z Avstrijo Habsburžanov stojimo in pademo.** To je bil tenor njegovega govora, ki je vzbudil zopet silno navdušenje. Zapela se je cesarska himna. V imenu Orlov je pozdravil dijake br. Lutman iz Št. Andraža. V slovenskem in ruskem jeziku je pozdravil rojak Rutar iz Vladikavkaza. Dr. Lenard je govoril v poljskem in slovenskem jeziku ter pozdravil kmečko naše ljudstvo. Dr. Srebrnič je pozdravil dijaštvo, iur. Remec je napil ženstvu, pred vsem našim dobrim krščanskim materam. V imenu Hrvatov je govoril abit. Palčič iz Zadra, v imenu učiteljic gđ. Peršičeva, v imenu učiteljev g. Likar in v imenu abiturientov tov. Velikonja. Vmes pa je lepo prepeval dijaški zbor. Veliko pozornost in odobravanje so vzbujali nastopi tov. Palčiča iz Zadra.

Slovensko katoliško narodno dijaštvo je lahko ponosno na svoj prekrasno uspeli praznik!

Naša mladina.

Dne 18. avgusta 1912 je bil pomenljiv dan za velikolaško faro, kajti ta dan se je vršil v Laščah samih, kjer pred leti še shoda nismo mogli prirediti ljudski tabor. Udeležili so se ga Orli in mnogo drugih fantov, možje, žene in dekleta. S ponosom smo zrlí na veliko četo Orlov, ki je z godbo na čelu samozavestno prikorakala v Vel. Lašče, kjer so jim dekleta v narodnih nošah pripela šopke. Točno ob tretji uri se je pričelo zborovanje. Najprvo se je brat Štrkelj, nadučitelj iz Dobropolj, spominjal Njegovega Veličanstva, katerega rojstni dan je bil. Vse občinstvo je z radostnim in navdušenim sr-

cem zaorilo s trikratnim slava-klicem in godba je zaigrala cesarsko himno. Prav slavnosten in veličasten trenotek! Na to se je oglašil k besedi državni in deželni poslanec J a k l i č, ki je uvodoma humoristično omenjal, kako velikolaški liberalci beže iz Lašč, ako priredi S. L. S. kako slavje in je nadalje slikal delo naših poslancev v dež. in državnem zboru in končno omenjal, kaj in koliko je dosegel za velikolaško okolico. (Zivahno odobravanje.) Veleč. g. O r e h e k, kaplan iz Dobropolj, je v kaj šaljivem in vendar zelo resno mišljenem govoru poudarjal in naglašal, kakšnih fantov ne marajo v Marijine družbe. Veleč. g. J. H a f n e r, kaplan iz Vel. Lašč, ta pa je poljudno in navdušeno razložil občinstvu smotre orlovske organizacije. In kdo je še govoril? Naš gospod Karol Škulj. Tam iz daljnega Loškega potoka je prišel med svoje rojake. Iz njegovega govora je odsevala velika ljubezen do kmeta in ljudstvo mu je navdušeno pritrdjevalo. Po govorih se je vršila javna telovadba, katero je vodil brat Rozman iz Ljubljane. Proste vaje je kaj lepo izvajalo 60 telovadcev. Marsikdo se je čudil in ni mu šlo v glavo, da so to kmečki fantje! Tudi orodna telovadba se je obnesla. Po vsem tem se je vršila prijetna veselilna zabava ob zvokih godbe iz Škocijana. Končno moramo še priznati, da ima za tako uspeli tabor veliko zaslug tudi okrožni načelnik brat Tomažin iz Rašice.

Na cesarjev roj. dan se je vršil tudi veliki mladeniški tabor v Kandriah pri Vačah. Že dopoldne se je zbralo veliko ljudstva. Ob 10. uri se je vršil sprejem. Orlov se je zbralo do 200, igrala je orlovska godba iz D. M. v Polju, zastave 3, nato je bila sveta maša, po sv. maši pa tabor. Krasno je govoril g. državni in deželni poslanec P o v š e, za njim navdušeno vaški rojak poslanec R a v n i k a r, potem Zvezni načelnik J e l o č n i k, kmečki fant - Oreč, brat Galé iz Prežganj. Javno telovadbo popoldne je izvajalo 70 telovadcev obšavskega okrožja Orlov v splošno zadovoljnost. Zavest in navdušenje za visoke cilje krščanske organizacije se je po tem taboru še podvojilo. Liberalci se je seveda tudi topot moral pokazati. Neki fant iz Gore, Dragar po imenu, streljal je v gozdu na Orle, ki so šli proti Vačam. Naši fantje so mu revolver vzele in ga izročili držav. pravdniku. Čisto prav, da liberalci svoje somišljenike tako vzgajajo; to je nam v

LISTEK.

Sirenska kri.

Bretonska povest. A. le Braz.
(Dalje.)

»Veste še, kaj nam je dejala Nola Glaquin, ko ste ji bili naročili grog?«
»Nola Glaquin, potovka?« sem vprašal jaz.

»Nora, stara kokoš,« je mrmral župan. »Mislite si, ona trdi, da sluti že par dni prej vse nesreče, ki se zgodijo šest milj krog otoka na morju. Zato jo imenujejo tukaj povsod »Strew an Ankou«, mrtvaški galeb. Ljudje si celo pripovedujejo, da se z morskimi galebi pogovarja v njihovem jeziku. Nekaj je pač gotovo, streha njene kože je popolnoma zalepljena z blatom teh ptičev. Če so ranjeni, skrbi ona zvesto zanje in večkrat jih celo ozdravi z nekim skrivnostnim mazilom, ki ga sama dela. Iz hvaležnosti jo preskrbujejo ptiči potem z novicami od blizu in daleč. — Imenovanega večera sem jo slučajno dobil v hotelu in jo povabil, naj ga izpije kozarček z nami. Ko ga je izpraznila, je dejala: »Ljubezen je vredna ljubezni, gospod Gavran. Svetujem vam,

ne zaspíte nocoj pretrdno, če nočete, da vas nenadoma ne vzbudijo. Na obrežju bo šunder.« Smejala sva se ji učitelj in jaz. Uro pozneje so izstrelili top na svetilniku Créach, da bi priklicali moštvo rešilnega čolna. Ali ni bilo tako, gospod magister?«

»Da, popolnoma tako.«
Sodnijski pisar, velik, vitek, medel otočan, ki je izgledal kakor duhovnik — nekoč je bil učenec na gimnaziji v Saint-Pol in seminarist, ki je padel — je dostavil z milim, pomirjujočim glasom: »Gotovo je nekaj posebnega s to Nolo Glaquin. Jaz, ki sem tu doma, bi vam lahko povedal nešteto slučajev njene izvanredne bistrovitosti. Poslušajte le enega, ki se tiče mene osebno. Bilo je ravno dva dni, odkar je bil odpotoval moj oče v Camaret, ko je šla Nola Glaquin na vozičku mimo naših vrat. Moja mati, ki si ni nič hudega mislila, jo je prijazno pozdravila: »Stopite malce doli in zažgite pipico pri nas?« — Veste, ona kadi kakor moški. »Gorje vam, Renée-Anne, ne šalite se,« je odgovorila majaje z glavo, »morda me boste imeli prej v hiši nego mislite!« Jaz sem moral še tisti večer ponjo. Ob parah mojega očeta smo imeli mrtvaško stražo, utonil je bil na obrežju Pierres-Noires.«

»Ah, da! Morate namreč vedeti,«

se je obrnil župan k meni: »Nola Glaquin je nastavljena čuvarica pri mrličih za ves otok. Kar se tiče njenih litanij, bi se lahko kosala z mežnarji vsega sveta. Ona je zmiraj izvoljena, ki mora pri »Proelli« moliti za dušni mir umrlega. Da, kak polet je tedaj v njenem govoru! Nedavno sem bil v Kergoffu pri Henoretih na »Proelli«. — Še vidim, kako je stala tam Nola Glaquin z desnico iztegnjeno čez križ: »Zlobni valovi so obdržali tvoje truplo, tvoje kosti ne bodo počivale v sveti zemlji. Toda tvoja duša je tu, tvoja duša je sredi nas. Mi čutimo njen dih na obličju! — Človeka je kar zamrzelo, osobito enkrat, ko je vrla žena pustila govoriti mrtveca.«

Sredi stavka je nenadoma nehal. Vrata v dvorano so se le malo odprla: »Gospod župan, tu je nekdo, ki hoče k vam,« je zašepetala s tresočim glasom najmlajša gospodična Stéphan.

Gospod Gavran je strahovito zaklel. »Recite temu nekdo, naj gre k vragu. Pisarna je do šestih jutri zjutraj zaprta.«
Kot edini odgovor je mlado dekle široko odprlo vrata, stopila na stran in napravila tako prostor velikemu, krepkemu fantu. Vstopil je; pod prekratim jopičem se je napihovala karirana mornarska srjaca nad širokimi blačami,

ki jih je držala krog bokov le nit in ki so bingljale nerodno krog nog. Ko se je z eno roko trudil, da bi jih povlekel navzgor, je v drugi vihtel umazano cunjico, ki je pač nekda bila za čepico. Učitelj je bil prvi, ki je možakarja spoznal.

»Ah, to je vendar Maout-Eússa, Jean Morvac'hov drugi mornar!«

»Maout-Eússa« pomeni »Quessant-ski tepec«. To zbadljivo ime je bilo res primerno za to malo, podolgasto glavo in k temu nekoliko neumnemu obrazu, kjer so se lasje in brada mešali v rdečkasto mešanico.

Mož je med tem obračal pogled, v katerem je bil nekaj izraz preplašene živali, po nas, njegove oči so iskale župana. Ime »Jean Morvac'h« je bilo vzbudilo mojo pozornost in čakal sem napeto in z notranjim nemirom, kaj bomo pač slišali iz ust tega nerodneža, ki je morda prinesel poročilo o kakem nepričakovanom, morda tragičnem dogodku.

»Prihajam radi pričevanja« — je končno izustil s težavo.

Gospod Gavran je planil s stola kvišku.

»Kako? — Kaj praviš? Pridi vendar enkrat sem in povej enkrat; kaj se je pravzaprav zgodilo?«

največjo korist. Boj proti surovinam je lažji kakor proti potuhnjencem in hinavcem!

POSREDOVANJE GROFA BERCHTOLDA.

Ž. Nemški državni tajnik Kiderlen Wächter je poročal cesarju Viljemu o Berchtoldovi akciji. Avstrijskemu poslaniku v Berlinu je nato izjavil, da nemška vlada pritrjuje koraku dunajskega kabineta in hoče akcijo diplomatično podpirati. Konkretnih predlogov grof Berchtold še ni stavil in se to šele zgodi, ko odgovore vse prizadete velevlasti. »Times« pišejo glede na Berchtoldovo akcijo: »Javno mnenje na Angleskem zelo hvali iniciativo grofa Berchtolda.«

BOJI V MAROKU.

Dne 14. t. m. so izgubili Francozi pod poveljstvom Peina 10 mrtvih in 48 ranjenec. Manginovo kolono, ki je taborila pri Sami, je napadlo več sto jezdecev. Boj je trajal več ur. Ko je dobil Mangin ojačanja, je premagal sovražnika. Mangin je imel dva mrtveca in 20 ranjencev.

ANGLEŽI PROTI AMERIKANECM.

Angleški poslanik je predsednika Tafta resno, dasi ne oficijelno svaril, naj ne podpisuje postave, po kateri bodo imeli ameriški lastniki ladij posebne ugodnosti pri prevozu čez Panamski prekop. Splošno pa sodijo, da Taft le podpisuje postavo in da namerava po končani volitvi predsednika izposlovati, da se postava izpremeni.

PREOSNOVA NEMŠKE NARODNE ZVEZE.

Z organizacijo nemške narodne zveze niso vsi njeni poslanci zadovoljni. Zvezi pripada 25 radikalcev, 32 agrarcev in 40 neorganiziranih poslancev, ki pa nimajo toliko vpliva, ker niso organizirani, kolikor ga imajo organizirani radikalci in agrarci. Alpski poslanci so zato izvolili odsek, ki prične septembra poslovati, da se organizirajo tudi tisti poslanci, ki še niso organizirani.

ALBANCİ PRODİRAJO PROTI SOLUNU!

Albanci so sklenili, da prodirajo proti Solunu. Na poti iz Skoplja v Solun so že zasedli Veles (Köjriuli), ki leži, kakor tudi Skoplje, ob železniški progi, ki vodi v Solun. Takoj, ko so Albanci zasedli Veles, so trgovci zaprli trgovine, a oblasti so skrbele za to, da so trgovine zopet odprli in skrbe za red. Iz Carigrada poročajo, da je Veles zasedel 3000 Albancev, ki prodirajo zato proti Solunu, da vjamejo voditelje Mladoturkov.

Tudška vlada ni storila ničesar, da prepreči Albancem zasedati Skoplje in Veles. Ko so Albanci svojčas nameravali zasedati Skoplje, tega ni hotel dopustiti Seki paša; vlada ga je nato hitro premestila v Solun, ker je mislila, da najlože pomiri Albance, če odneha. Sekijevemu nasledniku je sledil Ibrahim paša, a tudi njegova mislija se je izjalovila. V nedeljo, 18. t. m., bi se bil moral Ibrahim paša pogajati z voditelji vstašev, ki jih je spremljalo 300 oboroženih Albancev. Ibrahim paša je pa ukazal, naj Albanci odlože orožje, nakar so se albanski voditelji ogorčeni odstranili. Maršal Ibrahim paša je nato izjavil, da so pogajanja z Albanci prekinjena in da morajo

Albanci v 24 urah zapustiti mesto. Ko poteče 24urna doba, bodo zaprli v Skoplju vsakega oboroženega Albanca.

Pri pogajanjih zastopnikov turške vlade z voditelji Albancev so se Turki najbolj upirali albanski zahtevi, naj bi smeli Albanci nositi orožje. To je zelo neugodno na Albance vplivalo. Najbolj sovražijo Albanci Mladoturke zato, ker so jih razorožili. V Skoplju so zato strogo zastražili orožarne, kjer je spravljeno Albancem po zadnji vstaji vzeto orožje. Ker so Turki odklonili zahtevo, da bi smeli biti Albanci oboroženi, se končnih pogajanj Izmail Kemal ni hotel več udeležiti in je izjavil, da se more pogajati le o celotnem v Podgorici sklenjenem albanskem programu.

Splošno sodijo, da rešijo spor z Albanci topovi in puške. Ker se boje, da bi Albanci zasedli Solun in oprostili bivšega sultana Abdul Hamida, namerava turški ministrski svet prepeljati sultana v grad Begler ob Bosporu.

Zelo opasen je tudi položaj v Črnigori. Znano je, da se bijejo ob črnogorski meji neprestani boji med Turki in Črnogorci. Pri Beranu so prekoračili Črnogorci mejo. Boj je trajal se v nedeljo zvečer. Črnogorska vlada je mobilizirala artiljerijo in pošilja na mejo vojake, da jo Turki ne iznenadijo.

ZOPET POIZKUŠEN NAPAD NA SKLADIŠČE SMODNIKA.

Ponoči 17. t. m. ob četrt na 10. uro je zapazil na Steinfeldu vojak na straži, Milan Kocevič, dva kolesarja, ki sta vozila po občinstvu prepovedani poti. Vojak je kolesarjema zaklical trikrat »stoj!«, ob tretjem klicu je en kolesar ustrelil na vojaka, ki je nato iz puške dvakrat streljal, a ni zadel. Dasi so kolesarja takoj zasledovali, ju niso mogli več dobiti.

NOVA TROZVEZA.

Sazanov potuje v London, kjer bo od 23. do 28. septembra gost angleskega kralja. Na grad Babmoral prideta tudi Asquith in Grey. Z ozirom na Poincaréjev obisk v Peterburgu in Sazanov obisk v Londonu sodijo, da se izpremeni sedanja rusko-francosko-angleska ententa v pravo trozvezo.

DVA KITAJSKA GENERALA OBSOJENA NA SMRT.

V Hankavu so zaprli, obsodili na smrt in takoj po obsodbi usmrtili generala Čen Vua in Čen Fengeja. Usmrčena generala sta v Hankavu delala na novo revolucijo. V Pekinu z naglo obsodbo niso zadovoljni.

Strašna družinska žaloligra na Bledu.

Bled, 20. avgusta.

(Po brzozjavu.)

Z ozirom na naše včerajšnje poročilo o strašni družinski žaloligri na Bledu, ki je bilo deloma pomotno, smo dobili danes sledeče avtentično:

Ves Bled stoji pod vtisom prežalostnega dogodka, ki se je dogodil v družini Janeza Burja na Rečici. Mati Neža je v odsotnosti moža, ki je odšel k jutranji nedeljski maši, v hipnem izbruhu slaboumnosti umorila svoje štiri otročiče s tem, da jim je prerezala vratove. Sama je izginila in jo iščejo tudi v jezeru.

raščenega moža umerjenem povoščnem plašču, da je izgledal kakor kak Eskimo, Gronlandec ali kak pritlikavec iz polarnih krajev. Naglo je smuknil mimo nas in se plaho stisnil k bledemu velikanu. Njegove naravnost čudovito modre oči so se svetile v njegovem brhkem, rožnatem obrazu kakor dve mali prozorni vodici. Mornar ga je začel bodriti, dasi se je sam uredel od nog do glave: »Le nič se bati, Vonik — ne da se izpremeniti — enkrat treba vendar povedati.«

Gavran je bil sedel spet na svoj prostor. Učitelj je zbiral krušne drobtinice, ki so ležale pred njim na mizi, na majhen kupček. Pisar je sedel in vil sklenjene roke, da so pokali členi njegovih dolgih, suhih prstov. V okvirju vrat je stala mati Stephan tesno skupaj s svojimi hčerkami. Radovedna napetost je bila na njih obrazih, od časa do časa so zamrmrale tiho: »Ti moj ljubi Bog, ti moj ljubi Bog!«

»Torej poslušajte, kako je prišlo,« je začel brodar. In nato je začel pripovedovati dolgo, zamotano zgodbo brez zveze in konca, mešanico malenkosti brez pomena, iz katere si njegovi revni možgani niso več vedeli pomagati. Brez Vonikove pomoči bi sploh cele stvari ne bil nihče razumel. Toda revež se je popolnoma upeljal z njo, pot mu je lill ravno tako obilo kakor solze.

Na kratko povedano, je bila zgodba ta-le: V soboto zvečer, ko so bili prodali zalogo rib in prejeli denar, jima je bil dejal Jean Morvach: »Prpravita vse, z jutranjo zarjo odjadra-mo.« (Dalje.)

Kak grozen prizor za ubogega očeta, ko je prišel domov in našel nedolžne otročiče mrtve v njihovih posteljicah! Najstarejši bi bil maja postal star šest let, drugi je imel štiri leta, tretji je izpolnil drugo, najmanjši, pa je imel pol leta.

Trumoma prihajajo domačini in tuji kropit žrtve in gledat žalostni prizor, kako leže mali mučenci bledih obrazov, sklenjenih rok, venčke na glavi, na mrtvaškem odru. Ni očesa, ki bi ob tem prizoru ostalo suho!

Zena je bila stara 32 let, vedno vzorna, skrbna mati, marljiva in delavna gospodinja ter je otročiče izredno lepo in dobro vzgojila. Zadnje mesece pa so se kazali pri njej znaki slaboumnosti, toda v zadnjem času se je njeno stanje toliko izboljšalo, da nihče ni mislil na kak izbruh blaznosti. Ubogemu očetu naše iskreno sožalje!

Ni pa res, da očeta stražijo, ker hoče baje izvršiti samoumor, ampak kot pravi krščanski mož vdano prenaša strašni udarec. Tudi ni res, da so otrokom vratovi viseli navzdol, ampak so kakor običajno ležali v posteljicah.

„Slovenska Straža“.

Kot Slomškov dar so darovali: Po č. g. Janku Širec, kaplanu, Vranjsko, nabrali pogrebi ob priliki pogreba Gregorja Karo 1 K 50 h. — Zložila družba pri Bastelju v Radovljici 4 K. — Nabrano na gostiji Miklavc-Ugošek, Gornjigrad, 3 K. — Katol. slov. izobražen. društvo v Vel. Dol. p. Komen, 10 K (članarina). — Na gostiji Antona Krolnik in Pavline Germel p. d. Šturmove dne 11. avgusta se je nabralo med gosti 8 K 82 h.

Prispevki podružnic: Podružnica v Dramljah 33 K 55 h. — Podružnica Podljudel 2 K. — Po podružnici Sv. Jurij ob Taboru nabral Anton Debelak na sedmini po umrli Mariji Markošek 7 K 14 h. — Podružnica Velikovec, Koroško, 80 K 20 h.

Iz nabiralnika: Iz nabiralnika v »Narodnem domu« v Velikovcu 8 K 45 h.

Duhovniške vesti.

p Duhovske spremembe na Gorškem. Župni upravitelj v Soči g. Ivan Štolfa je imenovan za vikarja v Trnovem pri Kobaridu. — Baški kaplan g. Frančišek Močnik je postal župni upravitelj v Soči. — V Bovec za kaplana pride semen. duhovnik g. Alojzij Filipič. — G. Ivan Franke, kurat v Štjaku, je imenovan za kurata v Nabrežini. — V Štjak za kurata pa pride g. Jožef Vodopivec, doslej podružnik v Kanalu. — Novomašnik g. Evgen Bregant je imenovan za podružnika v Kanalu. — Novomašnik g. Peter Zorzenon je imenovan za drugega kaplana v Tolminu. — Ročinski kaplan g. Hektor Carlet postane vikar v Srednjem. — Ekspozit v Vermeigliano g. Jožef Bressan je imenovan za vikarja v Jamljah ter bo opravlja ltudi duhovnijo Doberdo. — G. Andrej Štrekelj, vikar na Pečinah, pride za vikarja v Gorenje polje. — Pečine bo oskrboval ponikovski vikar g. Krištof Tomšič. — Za stolnega vikarja v Gorici je imenovan novomašnik g. Ivan Pastorico.

Štajerske novice.

Šhod S. K. Z. se vrši v nedeljo, dne 25. t. m. v Zabukovju pri Sevnici. Začetek ob 11. uri predpoldne. Govori poslanec dr. Jankovič.

Šlovenjebistriški okraj priredi v nedeljo, dne 25. avgusta, v hotelu »Austria« veliko Slomškovo slavnost. Poleg godbe, petja, slavnostnega govora in deklaracij se bo uprizorila tudi zgodovinska drama Finžgarjeva »Naša kri«, in sicer prvokrat na Štajerskem. Začetek je točno ob pol štirih popoldne. Kljub obsežnemu programu bo konec sporeda že ob pol 8. uri. Čisti dobiček je namenjen »Slovenski Straži«. Torej, prijatelji Slomška in »Slovenske Straže«, pridite!

Šv. Križ tik Slatine. Mladeniški shod s Slomškovo slavnostjo je zadnje nedeljo zbral mladeniče domače, od Sv. Petra na Medvedovem selu, iz Šmarja, Sv. Eme, Kostrivnice, od Sv. Petra v Prišlinu v bližnji Hrvaški in zastopnike iz Stoperc in Sv. Roka ob Sotli ter veliko število ljudstva. V pridigi je dr. A. Medved slavil Slomška, posebno še njegovo ljubezen do svitelega cesarja ter daroval tudi sveto mašo. Od 1. do 3. ure se je vršil pod nadžupnikovim kozolcem velik mladeniški shod, ki ga je otvoril nadžupnik Korošec, vodil pa podpredsednik Zveze slov. mladeničev Fr. Verk. V slavo rojstnega godu cesarjevega smo ga pričeli s cesarsko pesmijo. Dr. A. Medved je v navdušenem slovnostnem govoru pisal za-

sluge škofa Slomška, ki si jih je pridobil za naš narod kot duhovnik in škof, kot pisatelj in odgojitelj naroda. Deklamovali so Al. Drogenik, Sv. Peter, Fr. Šrimf, Sv. Križ, in Mart. Kropec, Sv. Florijan. Govorili so mladeniči: Franc Ogrizek (Kostrivnica), Jož. Andrič (Sv. Peter), Ant. Zagar (Sv. Ema), Jernej Drogenik (Sv. Peter), Alojzij Andrič (Sv. Peter). Takoj se je zložil za »Slov. Stražo« Slomškov dar 20 K. Govorila sta tudi župnika Ogrizek in Gomilšek. Vse je ganil vpok. nadučitelj Jan. Možina iz Ptuja, ki je rekel: Začel sem učiteljevat pod Slomškom leta 1859, bil sem ob smrti njegovi v Mariboru. Kot učitelj sem vedno deloval v duhu Slomškovega. Po vzgledih in naukih Slomškovih se ravnajte tudi vi, da boste časno in večno srečni! Vmes so neumorno popevali križevski pevci in veliko pripomogli k splošnemu navdušenju. Bil je krasen ljudski tabor. Tako slavi hvaležni naš narod svojega apostola Slomška. Ob 3. uri je opravil kaplan Penič slovesne večernice, župnik Gomilšek pa je mladeničem priporočal čednostno življenje, ki ga od njih tirjajo Bog in Marija, stariši in lastna sreča ter cerkev in domovina.

Š Iz Celja. V št. 183. »Slovenca« nekdo toži čez mnoga dijaška stanovanja v Celju, da slabo vplivajo na razvoj in napredek dijakov ter pripominja, da se hoče zanaprej od strani učiteljskega zbora večja pozornost posvečevati dijaškim stanovanjem. Učiteljski zbor naj bo prepričan, da si bo pridobil hvaležnost vseh prizadetih starišev, če bo to res izvrševal. Dopisnik se obrača nadalje do starišev, da naj se glede stanovanj za svoje sinove oglašajo ali pri vodstvu zavoda ali pa pri »Dijaški kuhinji«. Menimo, da smemo priporočati, naj se stariši obračajo glede stanovanj na vodstvo zavoda, ker bo isto gotovo vestno gledalo na to, da priporoča stanovanja, ki so priporočljiva ne samo v zdravstvenem, temveč tudi v verskem in nraštenem oziru. Nikakor pa ne moremo priporočati krščanskim starišem, da bi se glede stanovanj obračali na »Dijaško kuhinjo«, ker sedijo v odboru iste razven enega sami zagrizeni liberalci.

Š Osebnodohodninski davek so v Celju tako visoko odmerili, da se pripravljajo protest celega prebivalstva in baje tudi občinskega sveta. Prebivalstvo je prišlo na dobro misel, vsako nabiranje denarja v javne namene, ako ni narodnega značaja, bojkotirati, ako bo fiskus ljudi tako nečuvveno pritiskal. Če vlada tako iz ljudi denar iztiska, naj se ne obrača nanje za prostovoljne doneske za različne namene. Ideja je res zelo pametna.

Š Srebrni zaslužni križec je dobil ob priliki svoje upokojitve uradni sluga pri okrajnem sodišču v Celju Sebastijan Pratter.

Š Imenovanje. Fin. minister je imenoval veletržca g. Martina Ogorevca v Konjicah za člana deželne komisije za dohodninski davek.

Š Presečno. Notranje ministrstvo je sporazumno s pravosodnim in fin. ministrom dovolilo, da se ime politične in katastralne občine Presično v političnem okraju Brežice in sodnem okraju Kozje premeni in Presečno.

Š Dvojezične napise so glasom nemških listov napravili na miljskih kamnih na državni cesti na Spodnjem Štajerskem. Baje je to prvič.

Š Sv. Križ nad Mariborom. Tukajšnje bralno društvo priredi v nedeljo, dne 25. avgusta 1912 veliko ljudsko slavnost v proslavo 25letnice svojega obstanka in v spomin 50letnice smrti nepozabnega vladika A. M. Slomška s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Telovadba Orlov mariborskega okrožja. 3. Nazaj v planinski raj. Poje mešanji zbor. 4. Ob 25letnici bralnega društva pri Sv. Križu nad Mariborom. Deklamacija. 5. Slavnostni govor. Govori poslanec S. K. S. Z. g. Vlado Pušenjak iz Maribora. 6. Veseli pastir. Poje mešanji zbor. 7. Poklonitev Slomšku. Ziva slika. 8. Predica. Ziva slika s petjem. 9. Prosta zabava na prostem pod šotori. Med odmori in pri prosti zabavi igra godba od Sv. Duha. Mariborske gospe in gospodične oskrbe narodno kavarno in slaščičarno. Med prosto zabavo je šaljiva pošta, ribolov, streljanje na dobičke itd. Začetek ob tretji uri popoldne. Vstopnina 30 vin. za osebo. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. Ker se ta domoljubna slavnost vrši na skrajni slovenski meji, se prosijo vsa narodna društva ter vsi zavedni rodoljubi, da se iste v velikem številu udeležijo, to tembolj, ker je polovica čistega dobička namenjena »Slovenski Straži« v Ljubljani. Dne 25. avgusta vsi med obmejne brate Slovence k Sv. Križu nad Mariborom.

Š Udarilo je ob priliki zadnje nevihte v zvonik cerkve na Uršulini gori pri Slovenjegrađu. Ker je nabrže

pokvarjen streljavec, je skočila električna iskra v stran in pobila več šip na cerkvenih oknih ter precej poškodovala en stranski oltar.

Koroške novice.

k **Jeseniško okrožje Orlov** priredi dne 25. avgusta v Svečah na Koroškem okrožno javno telovadbo, h kateri so vabljeni vsi bližnji odseki. Natančen spored se objavi o pravem času.

k **Smrtna kosa.** Umrl je v Celovcu Rudolf Oehm, stavec v tiskarni sv. Jožefa. — V št. Rupertu pri Celovcu je umrl kancelijski pomočnik južne železnice Janez Koren.

k **Zabodel** je v neki gostilni blizu Celovca neki neznanec gostilničarjevega hlapca Alojzija Alvés v trebuh tako, da so mu čreva vun stopila in bo najbrže umrl. Povod: hlapec ga je na gospodarjevo povelje hotel vun vreči, ker je nadlegoval ženske. Zločinec je ušel.

k **Pošne vesti.** Poštni praktikanti Tomaž Maichen, Otto Vidrih, Rudolf List, Artur Verzen in Ivan Zahradnik so imenovani za asistente.

k **Ujeli** so v Celovcu Franca Nirschla, ki je po lastnem pripovedovanju 16. t. m. baje s štirimi kolegi ubežal iz prisilne delavnice v Ljubljani. Nirschl je nevaran dečko.

Dnevne novice.

+ **Kako liberalci psujejo slovensko ljudstvo.** Sokolski izlet na Bled liberalcev ni čisto zadovoljil, in kadar našim liberalcem ni kaj prav, zabavljajo. Čim grše psovke rabijo, tem gotovješe znamenje, da jih jezi. Tako tudi topot. Dejstvo, da blejska občina sokolov, ki so bili sicer vajeni, da so jih s cveticami obmetavali, ni sprejela, sokolet seveda zelo peče. Iz tega so namreč ti pionirji liberalizma na Kranjskem lahko jasno posneli, da razun Ljubljane kmalu ne bo v naši domovini več nobenega kraja, kjer bi imeli sokolet za dobrodošle goste. Kakor hitro je začel liberalizem tudi po naših mestih in trgih propadati, je začel tudi še zadnji svet glorijske slovenske sokolstva ugašati. Člani sokola so bili povsod zraven, kadar so se vršile kake demonstracije in nasilja proti našim ljudem in so se zato ogromni večini kranjskega prebivalstva do dna duše priskušili, kaj čuda, da so prišli ob ves pomen, ko so naši ljudje tudi še v trgih liberalno jaro gospodo spat pognali. Bled jih je nato posebno močno spomnil. In ker naši liberalci niso še toliko kulturni, da bi mogli svoja čustva saj količkaj krotiti, dasi se imajo sami za zelo inteligentne, so se vrgli v svojem srdu na božjepotnike, češ, ne sokoli, ampak ti škodujejo Bledu. Tako jih psuje včerajšnji »Slovenski Narod«: **»Umazani božjepotarji puste za vsakim grmom kak kup; ti božjepotarji so tako nesnažni, da od daleč smrde, in njih petje je tako, da človeka kar ščiplje.«**

— Tak je ton v liberalnem časopisu, tako globoko stoji kulturni barometer slovenske narodnonapredne stranke, na tak način se pusti slovensko sokolstvo, ta »cvet naroda«, v glasilu liberalne stranke zagovarjati! Ta gnjusna psovka je vržena v obraz celemu našemu pobožnemu ljudstvu, ki tako rado na božja pota hodi, je izliv brezmejnega sovraštva liberalne stranke nasproti vsemu, kar je s katoliško vero v zvezi. O snažnosti se z liberalci ne bomo prepirali; zdi se nam pa, da je naše kmečko ljudstvo po mnogih krajih v tem oziru v mislih, besedah in dejanjih velikobolj fino in rahločutno kakor marsikateri liberalni napolizobraženelec. Naši božjepotarji na Bledu tudi nikomur nadleže ne delajo, v gostilne, kjer je velika gospoda, ne gredo, ponoči ne razgrajajo in tudi več denarja na Bledu puste, kakor marsikateri liberalni frakarček. Naš kmet ni skop pri takih prilikah, kakšno tako fanté iz mesta pa časih še toliko soldov nima, da bi se v Ljubljano nazaj peljal. Velika zmotna pa je tudi, da božjepotniki tujcem niso všeč. Mi, ki blejske razmere dobro poznamo, liberalnemu srovincu, ki se je tako daleč spozabil, lahko povemo, da je velika večina tujcev na Bledu verstna in vsemu, kar je z njim v zvezi, prijazna in se niso zoper božjepotnike še nikoli nobene pritožbe slišale. Tujcem verske prireditve našega ljudstva celo ugajajo, so jim v lep zglede in v veseljem sedi bogata dama zraven kmetice v cerkvi na otoku; smrdijo pa kmetje le našim liberalcem — že vedo, zakaj. Blejska cerkev je v nedeljo polna tujcev, skoro še več kakor Blejcev. Zato je »Narodovo« pisatelj ne samo skrajno grdo, ampak tudi dejstvom prav nič ne odgovarja. Sicer pa smo čisto zadovoljni, da liberalci tako nizkotno pišejo. S tem kažejo, da se od tistih časov, ko so nas nazivali z

»nečedno drhaljo, ki je prihrumela iz farških svinjakov«, niso čisto nič izpremenili. Marsikateri solzin, ki še v narodne publike liberalcev verjame, zdaj lahko vendar že enkrat spregleda, kakšna stranka je to. Mi pa bomo našemu ljudstvu lahko pokazali, kako je liberalci zaničuje, kako je psuje in grdi, ker se še drži svoje vere. Sokoli pa, ki o »zmaga« brbljajo, naj si pridejo ob prihodnjih volitvah na kmete ogledat, kakšne »zmage« ima naše ljudstvo za liberalno stranko še pripravljene. Najbrže utegne naše ljudstvo liberalcem takrat namesto tistih pričakovanih deželnozborskih mandatov ponuditi tiste kufe, ki so jih sokoli na Bledu v svoji domišljiji za vsakim grmom videli. Kakor s stališča splošne narodne kulture te »Narodove« izbruhe obžalujemo, tako so nam s strankarskega stališča čisto prav in bo »Slovenski Narod« s tem pridobil neveljnih zaslug za S. L. S. Sicer jih je pa že zadosti.

+ **Na novih mašah za »Slovensko Stražo«!** Nabrala Julija Ocvirk na primiciji častitega gospoda Ivana Blumerja, Sv. Bolfenk v Slov. goricah, 40 kron. — Nabrala gospa Evg. dr. Šturmovca in M. Malešič na novi maši čast. g. Antona Plevnik v Črnomlju dne 4. avgusta 1912 31 K 3 vin. — Nabrano na novi maši č. g. Frana Zagoršaka v Polonšaku, Štaj., 40 K. — Nabrano na primiciji č. g. Lukmana na Vranskem pri licitaciji torte 24 K. — Po č. g. Janku Širec, kaplanu, Vransko, nabrali svatje na primiciji č. g. Lukmana, Vransko, 10 kron. **Povsod, kjer spremljate slovenske sinove pri njihovih prvih korakih v službo Bogu in domovini, spominjajte se »Slovenske Straže«!**

+ **Minister dr. Otokar Trnka** je odpotoval dne 16. t. m. z Bleda nazaj na Dunaj.

+ **Glasilu liberalnega učiteljstva** se v zadnji številki spominja milostno tudi zborovanja »Slomškove zveze« v Kamniku. Krasno uspelemu, številno obiskanemu shodu seveda ne privošči drugega nego par zavabljaj. V tolažbo mu je edino še to, da naša organizacija še ni raztegnila svoje ekspanzivne moči na Štajersko, kjer imajo liberalni Zavezarji še največje zaslombo, in na Istro. Naj le potrpe še malo prijatelji dičnega »Tovariša« in »Dana«! Ko se dovolj utrdimo doma, bomo šli na periferije. Najprej si napravimo trdno podlago in močno poslopje doma, potem bomo posvetili svoje moči tudi sosedu, ki so nas že opetovano prosili, naj pridemo mednje. Sicer je pa tudi na Štajerskem zlomljena fraza o »gnilem miru«, ki so o njem predolgo sanjari nekateri nezrelci politiki. Še nekaj. Ganglovo glasilu tudi piše o našem zborovanju: »Značilno je, kako so zvalili Slomškarji tudi hrvaškega tovariša Kurinčiča z Istre na shod; hrvaški tovariši je ogorčen, ker je spoznal zmotu... šel je na zborovanje, ker je menil, da so to napredni učitelji.« Možno je, da se je mladenič Kurinčič zmotil; Slomškarji tega niso krivi. Neresnica pa je, da bi ga kdo zvalil. Ko so Slomškarji prišli pred Ljudski dom, se je označili mladenič smehljaje približal, se predstavil ter povedal, da je slučajno (na popotovanju) prišel v Kamnik in da se želi udeležiti zborovanja. Kdo bo tako negalantno, da bi mu ne dovolil tega veselja? Če ga je predsednik pozdravil, je zopet čin vlnudnosti, dasi Kurinčič ni imel toliko olike, da bi se bil zahvalil za pozdrav. Kdo so Slomškarji, je moral takoj uvideti ter bi bil lahko svobodno odšel, ako mu ni ugajala navzoča družba. To bi bilo bolj kavalirsko, nego potem tožiti in se po raznih kotih za- in izgovarjati. Toliko v pojasnilo. Liga 9.

+ **Posledice sokolskega zleta na Bled.** Z Bleda nam poročajo: Da ne bodo liberalci mislili, kako uslugo so naredili Blejcem s svojim sokolskim zletom, jim povemo, da se je vplivna gospoda očitno pritoževala nad netačnostjo, da sredi sezone izpreminjajo Sokoli Bled v nacionalno bojno torišče. Pritožujejo se tudi zoper veliki nemir, ker večina tujcev se hodi na Bled odpočitvat in jim za šumne zabave ni mari. Mnogim so se tudi provokatorični govori hudo zamerali, saj je eden govornikov nekako milostno tujcem dovoljeval, da smejo med nami biti! Samo Blejci čutimo, kako škoda so nam napravili liberalci na Bledu ob priliki septemberskih demonstracij in sedaj jim tega še ni dosti. Znano je, v kakih obupnih finančnih razmerah je Bled — liberalci so pri tem najmanj izvzeti — saj je bilo samo leta 1911 deloma prostovoljno deloma prisilno prodanih čez dvajset hiš, in izmed teh štirje hoteli (vsi prisilno). Vsak ve, da je na Bledu vsaka hiša tisti dan, ko je dozidana, veliko manj vredna kot je stala, samo liberalci tega nečejo vedeti, pa bodo tembolj še čutili. Boljših ljudi, ki res kaj na Bledu pu-

ste, je pri nas vedno manj. Zato ni čudno, da so bili celovplivni liberalci proti sokolskemu zletu, pa se nanje ni oziralo, celo gospod Peternel, eden izmed liberalnih voditeljev.

— **Zahvalo slovenskih Sokolov Bledu.** V »Danu« in »Edinosti« beremo sledečo zahvalo slovenskih Sokolov Blejcem: »Po cestah in ulicah Bleda je mnogo nesnaže, plevla, kopriv in celo podrtih šup. Postrežba po gostilnah še daleko ni primerna modernemu letovišču. Treba je na Bledu ostre melje!« — Tako se zahvaljujejo Blejci ljudje, ki bi radi, da bi jih Blejci občudovali. Plevla je res še nekaj na Bledu, namreč liberalnega. Moderno letovišče po mislih Sokolov bo pa Bled postal potem, ko bo dr. Tavčar Blejcem kupil — Dieselmotor. Ko bo ta stekel, pa bodo Sokoli še rajši prišli na Bled in morebiti ne bodo več tako zoper Bled zabavljali kakor zdaj.

— **Cesarjev rojstni dan v Šmartnu pod Šmarno goro.** Tako kakor letos se še ni obhajal pri nas cesarjev rojstni dan. Slavlja se je pa tudi udeležil sam vojni minister ekscelencja pl. Auffenberg z vsem spremstvom, ki se je dvakrat pripeljalo z avtomobilom k sloves. maši. Cerkev je bila v polnem ornatu in natlačeno polna raznih društev in vernikov, ki so molili za svojega ljubljenega vladarja. Po maši so defilirali pred ekscelencjo občinski odbor, veteransko društvo z zastavo in godbo, gasilna društva in Orli, ki so obrnili nase posebno pozornost visokega dostojanstvenika. Pa tudi Orli, še posebno oni, ki so bili pri vojaki, ali pa letos potrjeni k vojakom, so zrlis s spoštovanjem na svojega vojnega gospodarja. Mnogobrojne zastave in pokanje topičev je slavstvom dvigalo v prijetno razpoloženje ljudstva. Pretečeni teden je naše prebivalstvo napravilo serenado pred gradicem na Rocnju, kjer se je vojni minister nastanil v družini svojega tasta. Visoki gospod občuje prijazno z ljudmi v slovenščini, pomešani s hrvaščino, kar ga je zelo priljubilo okoličanom. — O tem lepem dnevu se nam od druge strani poroča: V sredo, dne 14. t. m. so priredila obč. zastop Šmartno pod Šmarno goro ter tukajšnja gasilna društva Gamelne, Pirniče, Rašica, Tacen in veteransko društvo St. Vid-Šmartno na čast tukaj se na počitnicah nahajajočemu vojnemu ministru ekscelencji vitezu pl. Auffenbergu podoknico. V imenu občine, navzočih gasilcev in veterancev ga je pozdravil župan gospod Al. Teršan. Ekscelencja se je v imenu sebe in svoje obitelji prav v prisrčnih besedah zahvalil za izkazano mu čast. Omenil je, da bo o navdušenosti Slovencev do presvitelega vladarja poročal Njegovemu Veličanstvu. Ko je godba odigrala cesarsko himno, je imel ekscelencja ponovni govor na čast vladarske hiše, katerega je zaključil s trikratnim živjo-klicem na presvitelega vladarja. Nato se je vršila defilacija pred gospodom ekscelencjo vojnim ministrom ter ob navdušenih živjo-klicih in grmenju topov odkorakala. — V nedeljo, dne 18. avgusta se je vršila slovesna sveta maša na čast presvitelega vladarja na posebno željo in v navzočnosti ekscelencje ob pol 12. uri dopoldne. Gospod ekscelencja se je udeležil svete maše z vso svojo obitelji. Točno ob četrt na 12. uri so se zbrala gasilna društva iz Gamelj, Pirnič, Rašice in Tacna pod vodstvom gospoda Frana Juvana, podnačelnika okrajne gasilske zveze St. Vid - Podšmarnogorske, Orli in veteransko društvo St. Vid-Šmartno z godbo. Gasilci in Orli so napravili špalir vojnemu ministru, ki se je pripeljal z avtomobilom ob pol 12. uri. Ko je izstopil pred cerkvijo, je pozdravil jako prijazno navzoče občinstvo in nositelje zaslužnih križcev, veterance in občinski zastop. Nato je pristopil k podnačelniku okrajne gasilske zveze gospodu Franu Juvanu, ki ga je v imenu gasilske zveze in navzočih korporacij pozdravil. Ekscelencja si je v spremstvu gospoda podnačelnika Frana Juvana ogledal postavljene vrste društev in korporacij ter se prav laskavo izrazil o obilni udeležbi in nastopu. Gospod Franc Juvan je spremil ekscelencjo v cerkev, kjer je ekscelencjo in njegov obitelj sprejel domači gospod župnik in jih spremlil do častnega odkazanega jim mesta pred altar. Ob asistenci prečastitih gospodov domačega župnika J. Lesarja in dr. J. Knifca, prof. knezoškof. zavoda iz St. Vida, je daroval prečastiti gospod dr. J. Prešeren, prof. knezoškof. zavoda sveto mašo. Po tedeumu se je pela cesarska himna. Po cerkvenem obredu se je vršila defilacija pred gospodom vojnim ministrom vitezom pl. Auffenbergom, nakar se je ekscelencja zelo prijazno zahvalil za defilacijo ter poslovil in odpeljal ob sviranju cesarske himne in gromenjem topov na

grad Rocenj. Pripomniti imamo še, da so ta strel preskrbeli vrli Orli in gasilci iz Gamelj.

— **Cesarjev rojstni dan v Novem mestu.** Povodom cesarjevega rojstnega dne se je vršil v soboto ob 9. uri mirozov godbe meščanske garde. Godba je odkorakala od občinske hiše pred poslopje okrajnega glavarstva, ki je bilo bengalično razsvetljeno in okrašeno z mnogimi lampijoni, grb na poslopju pa z malimi lučicami. Godba je igrala cesarsko himno in tri druge skladbe. Od tu je odkorakala pred orožniško vojašnico in igrala en komad, nato odšla pred stanovanje gardnega poveljnika g. Berganta in potem pred rotovž. Od tu je odkorakala v Kandijo. Zjutraj po 4. uri igrala je godba po mestu budnico. Ob 10. uri odkorakala je garda 40 mož z godbo k sveti maši, katero je daroval g. prošt dr. Sebastijan Elbert. Ob 4. uri pop. je priredila meščanska garda v proslavo rojstva Njega Veličanstva Fr. J. I. izlet z ljudsko veselico v kantino parne opekarne Rudolf Smoleta v Žabjovas. Udeležba je bila mnogobrojna. Veselico je posetilo višje sodniško in železniško uradništvo, kakor tudi gosp. prošt in večina meščanstva. Srečolov in streljanje v tarčo je bilo zelo povoljno in je ljudstvo bilo zelo animirano.

— **Telovadni odsek Orli na Dobrovi** vabi k javni telovadbi, katere se vrši na angelsko nedeljo, dne 1. septembra. Spored: Ob 1. uri popoldne prihod bratov Orlov in gostov na Dobrovo. Pozdrav in sprejem pred veselničnim prostorom znane gostilne »pri Mežnarju«. Skušnja. Po litanijah javna telovadba: a) rajalni nastop, b) proste vaje 1. 1912, c) orodna telovadba, d) rajalni odhod. — Po javni telovadbi velika ljudska veselica na vrtu Mežnarjeve gostilne. Pri veselici sodeluje koncert viske godbe, petje domačega zbora. Srečolov, šaljiva pošta, turška kavarna. Na bližnje odseke se bodo razposlala vabila z vprašalnimi polami, katere prosimo, da pravočasno izpopolnjene vrnejo na tukajšnjega tajnika.

— **Iz Radovljice.** Povodom rojstnega dne cesarjevega se je vršila dne 18. t. m. v farni cerkvi slovesna služba božja, katero je opravil ob asistenci prečastiti g. kanonik Janez Novak. Slovesnega cerkvenega opravila so se udeležili vsi c. kr. uradi, na čelu jim prebl. g. okrajni glavar I. Župnek in sodni svetnik g. J. Regally, več višjih štabnih oficirjev v mestu na vajah bivajočega dragonskega polka, mestno županstvo in mnogo občinstva. Vse mesto je bilo okrašeno s cesarskimi in slovenskimi zastavami in javnosti pričalo o velikem patrijotičnem in dinastičnem mišljenju radovljjskih meščanov.

— **Izlet v Bohinj.** Vič — Glince. Za izlet, katerega bo priredilo tukajšnje Kat. izobraževalno društvo v prijazni Bohinj, se je priglasilo že do 300 oseb, novi se še oglašajo. Zadnji čas za priglasitev je do petka. V petek popoldne se bo z nabiranjem članov zaključilo. V nedeljo se pri odhodu na kolodvoru ne bodo izdajali vožni listki. Kdor se nam hoče še pridružiti, naj se blagovoli do petka zglasti v tukajšnjem župnišču. Vožna stane tja in nazaj 4 K. Posebni vožni listki se ne bodo dajali, ampak naj izletniki gotovo seboj vzamejo tiste listke, katere so prejeli, ko so se zglasti. Da kateri izletnikov ne zamudi, še enkrat glede izleta sledeče sporočimo: Vlak bo odhajal v nedeljo 25. avgusta ob 3. uri 50 minut zjutraj iz kolodvora v Spodnji Šiški. Tam naj se vsi zberejo vsaj do tri četrt na štiri. Ob 5. uri 21 minut bomo v Jesenicah in ob 6. uri 6 min. v Bohinjski Bistrici. Od tu se bomo eni peš, eni na vozovih, od zvokih društvene godbe bližali proti jezeru, kjer bo pri sv. Duhu okoli 8. ure govor in sveto opravilo. Po sv. opravilu bomo šli dalje proti Savici. Od tu nazaj v Srednjo vas, da se bomo nekoliko pokrepčali in pri gostoljubnih Bohinjcih se med petjem in godbo nekoliko povesečili. Ob polu šestih bodo v ondntni župni cerkvi litanije. Po litanijah se bomo pa peš ali na vozovih vrnili v Bohinjsko Bistrico in od tu okoli 8. ure proti domu. Izlet se bo priredil ob vsakem vremenu. — **Cesarjev rojstni dan** smo na Viču kolikor mogoče slovesno proslavili. V soboto zvečer ob 8. uri je topič zagrmel s ponosnega zvonika, z Društvenega Doma se prikažejo razni balončki in baklje, katere so nosili društveniki. Za njimi pride uniformirana polnoštevilna društvena godba, kjer so pod oknom g. župana in poveljnika vojakov, ki so se na potu na vojaške vaje tu ustavili, zasvirali cesarsko himno. Od tu se je mirozov pomikal v spremstvu obilne množice mladih in starih skozzi Glince, Rožno dolino, Novo vas in Vič. V nedeljo se je vse vojaštvo korporativno udeležilo ob 9. uri tu sv. maše. Vojaki so stali med sv. mašo v pozoru pred cerkvijo ter so dali pri posameznih delih sv. maše tri krepke salve, da nas je v cerkvi kar pretreslo in pa navdušilo. Po svetem opravilu je možto pred cerkvijo častniškemu zboru defiliralo.

— **Aretacija.** 18. t. m. je prišel v Novo mesto nevaren tat Miha Hudoklen iz Sv. Križa pri Kostanjevici, ki je radi tatvin

presedel skupno kazen 21 let. Koncem junija izpuščen iz sedemletne ječe je vlomil v Mačkovcevo hišo in odnesel mošnjček in nekoliko denarja. Došlemu gospodarju hiše je zagrozil z odprtim nožem (krivcem). Sodišče ga je iskalo po tiralnici. Pri nastopu garde in godbe 18. t. m. na glavnem trgu je hodil med množico in ga je sodnijski uradnik Grom po popisu in postavi spoznal. Neopaženo je njegovo ime poklical, nakar se je ta obrnil. Sedaj je videl, da je pomota izključena in pustil ga je po stražniku aretovati.

— **Razpis učiteljske službe.** Na eno razredni ljudski šoli na Malenskem vrhu pri Poljanah se razpisuje služba učitelja in voditelja v stalno nameščenje s postavnimi prejemki in z naturalnim stanovanjem. Pripomni se, da stanovanje voditeljevo ni tako, kakor mu gre v zmislu § 5. zakona z dne 29. aprila leta 1873., dež. zak. št. 22. — Redno opremljene proučje je vložiti pri c. kr. okr. šolskem svetu v Kranju do 31. avgusta.

— **Velikodušno darilo.** Ob priliki rojstnega dne Njegovega Veličanstva cesarja naklonil je gospod Jean Schrey »Deželnemu pomožnemu društvu za bolne na pljučih« brezplačno kruh, ki se tekom meseca avgusta nakaže društvenim oskrbovancem. Velikodušno darilo iznaša v gotovini najmanj vsoto 150 kron.

— **Preizkušnja za čevljarke pomočnice** se vrši v Trziču dne 1. kimovca 1912, preizkuševalno delo je za izvršiti 26. vel. srpana 1912. Pojasnila se dobe pri zadrugnem načelniku g. Lovro Pogačarju. — Zadruga čevljarških mojstrov v Trziču, dne 15. vel. srpana 1912. Lorenc Pogačar, načelnik.

— **Za primarija v ženski bolnici** v Rudolfovem je imenovan dr. Strašek.

— **Požar.** Pred polnočjo 17. avgusta je ogenj popolnoma uničil Valentinu Zarniku, posestniku v Suhadolah, hišo z gospodarskim poslopjem, vso krmo in gospodarsko orodje. Podpisani se ob tej priliki najpriserneje zahvaljujem komendskemu ognjegasnemu društvu za neumorni trud in delo! — Val. Zarnik.

Sokolsko junaštvo pred sodiščem.

Dne 28. julija so okoli 7. ure zvečer viški Sokoli Jožef Tabor, Evald Tabor, Franc Lukman, Ivan Bernik in Ivan Ropret, vsi iz Rožne doline, napadli delavca tobačne tovarne Ivana Peklaja in njegovo ženo Frančiško, ki sta se vračala po Večni poti iz Dravelj. O zadvi smo svoječasnno že poročali.

Ivan Peklaj in njegova žena sta se peljala z vozom v družbi delavca tovarne Antona Kaiserja in njegove žene. Na križišču v Brdo, Koseze in Sp. Rožnik, ste ženi, ki ste sedeli z otroci zadaj na vozu, povedali soprogoma, da so navedeni obtoženci klicali za njimi: »To so sami čuki!« Na to sporočilo je skočil Peklaj z voza in rekel: »Vprašal jih bom, kaj hočejo, ako se mirno peljemo po cesti.« Ko je prišel nazaj Peklaj k obtožencem, jim je rekel: »Dajte ljudem na cesti mir, pa naj bo čuk, socialni demokrat ali pa liberallec.« Komaj je Peklaj te besede izgovoril, so že planili so po njem ter ga začeli tepsti s palicami. Pri tem so ga vrgli tudi na tla. Ko je Peklajeva soproga začula vpitje, je hitela svojemu možu na pomoč, ki ga je pa dobila že vsega krvavega. Ko se je zavzela za svojega moža, jo je obtoženec Lukman pograbil za usta in vrgel na tla. Peklaj je dobil rane nad levim očesom, na rokah, poškodovan je bil nad desnimi ušesom in drugod. Kaiser se je med tem odpeljal z ženo in otroci domov ter obvestil Peklajevoga brata, kaj se je zgodilo. Peklajev brat iz Glinc je tekel z večimi ljudmi iz Rožne doline na lice mesta, a so napadalce že srečali na poti v Rožno dolino. Pri tej priliki sta Evald Tabor in Ivan Bernik napadla Franceta Dermastjo iz Glinc ter ga pričela pretepati. Ko je 60letni oče Dermastje hotel braniti svojega sina, je skočil nanj Lukman, vrgel na tla ter ga tolkel s palico. Dermastja ml. je dobil več oteklin na glavi, njegov oče Jožef pa je bil poškodovan na desni nogi.

Pri današnji razpravi pred ljubljanskim okrajnim sodiščem so obtoženci mizarski pomočniki Franc Lukman, Ivan Bernik, Jožef Tabor, nadalje Evald Tabor in žel. strugar Ropret tajili, da bi kdo izmed njih udaril Peklaja, njegovo ženo ali pa Dermastjo starejšega in mlajšega. Evald Tabor, Franc Lukman in Bernik so proti poškodovancem vložili celo ovadbo, da so bili od njih poškodovani. Kolike podlage imajo te ovadbe, je razvidno iz izpovedb priči.

Ivan Peklaj je izpovedal, da ne ve, kdo ga je tolkel po glavi in vrgel na tla, ker so vsi naenkrat planili nanj. Enako izpove tudi žena, ki pravi, da je bila vsa razburjena, ko je videla svoje-

ga moža krvavega. — Dermastja st. je izpovedal, da je res nekoga udaril z leskovo palico, da bi rešil sina. Sam pa čuti od onega časa še vedno hude notranje bolečine. Dermastja mlajši ve le to, da je takrat, ko sta se zagnala E. Tabor in Lukman vanj, prišel oče na pomoč. Nato so očeta podrli in je Lukman skakal po njem. Za gotovo pa ve, da je Bernik po njem udaril.

Priča Anton Kaiser, tovarniški delavec, je ostal na vozu, ko so obtoženci napadli Peklaja ter ni bil na licu mesta. Ne ve, kdo je poškoval Peklaja, ker se je odpeljal z ženo zaradi otrok domov.

Priča Marija Kaiser je čula na vozu psovke obtožencev in izpove enako kot njen mož.

Priča Ivan Vrhunc, 60let star, uslužbenec užitninskega zakupa, je šel po Večni poti s svojo hčerjo. Videl je, kako so neki moški tolkli s palicami po Peklaju, ki ga do takrat ni poznal. Peklaj je bil krvav ter je bila zraven tudi njegova žena. Skušal je pomirjevalno vplivati.

Priča Helena Vrhunc, 18 let stara, je videla stati obtožence ob strani ceste, še predno se je pripeljal Peklaj. Ko je šla mimo njih, ji je eden izmed njih nastavil nogo, da je padla na otroški voziček gospe Minke Vodušek, ki je šla zraven nje. Za družbo so vpili »čuki« in enake psovke. Ko se je pripeljal po cesti Peklaj s svojo družbo, so napadli tudi te s psovkami. Peklaj je stopil z voza in ko so mu branili, naj ne gre mednje, češ da ga bodo napadli, je rekel: »Ah, kaj, jaz nisem noben čuk, a mirne ljudi naj pri miru puste.« Kmalu nato je videla, kako so planili po Peklaju in ga zavlekli v resje ob cesti. Videla je tudi Peklajevo ženo, kako jo je nekdo držal za usta in vrgel na tla. Da bi Peklajeva kaj rekla, ne more potrditi. Priča pozna vse obtožence, razen Bernika.

Priča Rudolf Langenfuss, 14 let star ključavničarski vajenec, je šel z Vrhuncem po Večni poti proti Viču. Fantje, med katerimi pozna Taborja in Lukmana, so jih napadli s psovkami. Za njimi se je pripeljal Peklaj, ki je na psovke šel med obtožence. Ti so ga podrli na tla. Priča ni videl, da bi Peklaj Lukmana udaril, ali da bi Peklajeva komu kaj žalega storila.

Priča gospa Minka Vodušek, delavka tobačne tovarne, je izpovedala, da je nekdo izmed obtožencev Heleni Vrhuncovi izpodtaknil nogo, da je padla na njen otroški voziček. Nato je še priča rekla, da so surovine in jako malo izobražen. Slišala je besede »čuk« in medtem se je tudi pripeljal Peklaj. Ko je prišel Peklaj mednje, so ga obkolili in nekdo je tudi udaril po njem s palico. Okoli Peklaja ni bilo drugih moških kot obtoženci.

Priča Leopold Cesar, železo-strugar, je videl, da je pri napadu obtoženec Ropret stal bolj ob strani in da so se pravzaprav ostali štirje obtoženci lotili dejansko Peklaja. Pri drugem napadu na oba Dermastija, je videl, da sta se Bernik in Jožef Tabor lotila Dermastije ml. in da je Lukman udaril s palico Dermastijo starejšega.

Priča Tine Tonejc je videl od daleč, kako so napadli Peklaja in ni izpovedal ničesar bistvenega.

Priča Božidar Petriček, gimnazijec, ki je šel z Vrhuncem po Večni poti, je izpovedal, da so vsi obtoženci razen Ropreta stali v hosti ob cesti. Ko so prišli do njih, je Ropret zavpil: »Halo, komanda!« nakar so začele leteti psovke »čuk«. Ko je prišel Peklaj, ve, da sta ga napadla E. Tabor in Lukman. Oba Taborja in Lukman sta imela palice. Glede drugega napada ničesar ne ve, ker je bil ta čas že doma.

Priča Anton Peklaj, brat napadenega, potrdi, da je pri drugem napadu podrli Lukman Dermastijo star. na tla, nakar sta priskočila oba Taborja ter ga suvala z nogami.

Nato se je razprava prekinila in se bo nadaljevala 28. t. m. ob 9. uri zjutraj.

Iz razprave je razvidno, da so viški Sokoli namenoma, da bi napadali, čakali na Večni poti izletnike iz Dravelj, kjer se je oni dan blagoslovil novi društveni dom.

Gospodarsivo.

Bruseljska sladkorna konvencija. Anglija bo s 1. septembrom t. l. odpovedala svojo udeležbo v sladkorni konvenciji ter bo izstopila iz nje s 1. septembrom 1913. Anglija ima velik interes na izpremembi sedanjega položaja, katerega razvoj je v kratkem tale: Sladkorna konvencija je bila ustanovljena v Bruselju l. 1902. ter so jo podpisale skoro vse sladkor pridelujoče države. Sklenjena je bila najprvo za dobo od 1. septembra 1903 do 1. septembra 1908, nakar je bila potem podaljšana zopet za

pet let do 1. septembra 1913. Ustanovljena je bila s pomočjo Chamberlaina, ki je za korist angleških sladkornih baronov interese angleških konsumentov venomer pustil in s tem tudi načelo proste trgovine zatajil. Ta zveza držav je kartelj v velikem obsegu in ima namen, vzdržati enotne cene sladkorja ne glede na uspeh vsakoletne kampanje, posebno pa še hoče preprečiti padec cen ob časih ugodnih letin. Drugi glavni načrt konvencije je bil, poleg že ravnokar omenjenega še ta, da je izenačila konkurenčne možnosti različnih držav s tem, da je izvoznim premijam, ki so jih dovoljevale nekatere države kot podporo svoji šibkejši industriji, postavila nasproti nadcarino v znesku 6 in 5 in pol franka za rafinirani oziroma drugi sladkor. S tem je postala konkurenca za vse približno enaka — do konca prve petletne dobe, ko je pristopila konvenciji Rusija, kateri je bil dovoljen majhen nadcarino prost izvoz sladkorja. Tako je bilo prvirto prvotno načelo konvencije na podlagi enakih konkurenčnih pogojev; še bolj se je pa okužila prvotna trdna zaveza, ko se je opustila ob istem času še Anglija obveznosti, plačevati izravnalno carino za uvoz tujega z izvozno premijo izvažanega sladkorja. To je izvozevala Anglija, ki je šla v zavesti svoje moči kot največji konsument še dalje ter zahtevala, oziroma podpirala zahtevo Rusije po zvišanju njenega prostega izvoza sladkorja od dosedanjih 200.000 na 500.000 ton na leto. Da odgovori tem zahtevam, se je sešla koncem januarja v Bruslju sladkorna konferenca, ki je dovolila Rusiji le polovico zahtevanega kontingenta, nakar je Anglija, kot glavni interesent, naznanila svoj sklep glede izstopa, ki ga bo 1. septembra oficijelno napovedala. Z njenim izstopom izgubi konvencija glavno oporo, posebno pa še, ker je pričakovati, da se tudi druge države oproste obveznosti, ki so jih prevzele s podpisom v Bruslju. Razpadu konvencije bo sledil hud konkurenčni boj sladkornih producentov; zmagal bo najmočnejši in najcenejši proizvajalec, po katerem se bodo morali tudi drugi ravnati. Za Anglijo napoveduje tudi Italija svoj izstop iz konvencije ter bo ta korak našel še druge posnemalce. V koliko je Avstrija udeležena pri sladkornem izvozu, se razvidi iz tega, da je znašal naš izvoz v zadnjih dveh letih 59,9% in v letih 1906 do 1909 celo 60,1% cele naše produkcije, in je bil naš sladkor v tujih državah cenejši kakor doma. Konec konvencije bo umetno valorizacijo sladkorja onemogočil in njegove cene znižal.

Izseljeniško gibanje. V. juliju se je odpeljalo iz Hamburga v Ameriko 8951 izseljencev nasproti lani v istem času 5734. V prvem tednu avgusta je prišlo v New York iz vse Evrope nad 92.000 izseljencev, to je več kakor cel prejšnji mesec.

Premog bo dražji. Iz Prage poročajo, da bodo posestniki premogovnikov in veletržci cene premoğu zvišali. Povišanje je določeno za 14 do 18 vinarjev pri boljšem in za 6 do 8 vin. pri takozvanem rujavem premoğu. Te cene so določene za prodajo v malem.

Kmetijske zadruge na Češkem. Zveza čeških poljedelskih zadrug je štela koncem leta 1910. kreditnih 1518 in poljedelskih 380, torej skupaj 1898 zadrug. V denarnem prometu je bilo vlog v tekočem računu prejetih 24 in tri četrtine milijona kron, posojil je bilo pa izplačanih nad 15 milijonov. Glede obrestne mere se razlikujejo češke zadruge precej od drugih, ki delajo z visokimi obrestmi v vlogah in posojilih; tako je znašala obrestna mera pri čeških zadrugah 4½% v tekočem računu, pri vlogah pa 4 in le izjemoma 4½%.

— **Stalna razstava in tržnica z obrtnimi izdelki na Dunaju,** (I. okraj, Adlergasse št. 12). Že skoro celo desetletje obstoja v Brnu pod firmo: »Stálá výstava a tržnice řemeslných výrobků« (Stalna razstava in tržnica z obrtnimi izdelki), družba z omejenim jamstvom, ki si je stavila nalogo razstavljanj in prodajati izdelke svojih članov-izdelovalcev, obrtnikov. To je družba v svrhu lastne pomoči, ki zavedno deluje za zboljšanje razmer malega obrtnika, mu omogočuje eksistenčni razvoj, skrbi za prodajo njegovega blaga, mu olajšuje kredit in mu nudi podporo, skrbno gledaje na to, da s solidnim, trpežnim in okusnim izdelkom ter zmernimi cenami zadovoljuje tudi kupca. Družba deluje vsled previdne uprave vsako leto z zelo ugodnim uspehom. Tekom časa je odprla v Brnu več prodajalen, v Olomucu je ustanovila pozneje samostojno podružnico in tako razpolaga dandanes z znatnimi kapitali in rezervnimi fondy, ki so potrebni za tako obširno podjetje. Na poziv »Živnostenské jednoty«, v kateri je osredotočeno dunajsko obrtništvo, dalje s pomočjo »Slovanské národno-hospodářské společnosti« in podpirana od dunajskih čeških hranilnic je ustanovila ta družba v rožniku 1912 po tistih načelih veliko stalno razstavo in tržnico z obrtnimi izdelki tudi na Dunaju, da bi v okvirju svojih pravil tu-

di tukajšnjim, s težkimi razmerami se borečim obrtnikom priskočila na pomoč. V poslopju, ki je na popolnoma moderni, trgovskim smotrom služeči način od »Videňské záložny« postavljeno v I. okraju, Adlergasse št. 12, so v ta namen v souterrainu, dalje v celem znižanem pritličju in mezzaninu opravljene prostorne dvorane, kjer so pri prostem dostopu razstavljeni predmeti, potrebni za opravo stanovanj, hotelov, restavracij, vil in pisaren. Tu najdete vse: od najpriprostejšega železnega in medenega pohištva in pohištva iz vpoljivnega lesa pa do najdragocenejših izdelkov mizarske in tapetarske spretnosti, ki jih tudi najstrožje oko strokovnjakovo mora opazovati z veseljem. Dalje preproge, zastori, žimnice, posteljno perilo, odeje, slike, ure, steklo, sohe, okraski itd., sploh vse, česar je treba za opravo stanovanja in domačije. Upravništvo tržnice sprejema dobavo posameznih komadov pohištva, kakor tudi popolno opravo domačij in hotelov itd., prav do oddaje ključa. Trgovcem s pohištvom, preku-povalcem, bankam in vsem drugim zavedom pa se nudi tukaj prilika, ogledati si dunajsko pohištvo, preskrbeti ž njim svoja skladišča in opraviti svoje pisarne. Obisk razstave nikogar ne zavezuje k nakupu in upravništvo tržnice radevolje pošilja osnutke in cenike, načrte za opravo pa izdeluje zastoj. Dunajsko pohištvo je vsled svoje okusnosti, »dunajškega čiča« in solidnosti po celi Avstro-Ogrski in tudi za mejo na zelo dobrem glasu. Vsako leto se proda s posredovanjem dunajskih trgovcev za nekaj milijonov kron tega pohištva po celi monarhiji in tudi v inozemstvu. Malokdo pa sluti, da večino tega dunajškega pohištva, tega v vsakem oziru lepega in dobrega izdelka, izdelujejo češki mizarji in tapetarji, ki v svoji spretnosti proizvajajo naravnost mojstrska dela, ki pa so prisiljeni prepuščati svoje izdelke veletrgovcem za take cene, da pri tem s težko dobe sredstva za svoj obstanek. To pohištvo in izdelki potrebni za opravo stanovanj se koncentrujejo sedaj v stalni razstavi in tržnici z obrtnimi izdelki na Dunaju, I. okraj, Adlergasse 12. Vsaki zalagatelj razstave in tržnice mora biti sočasno član tržnice (plačati mora najmanj en članski delež v znesku 100 K) in je potemtake deležen čistega prebitka tržnice, ki se boslužuje svojih nerazdeljenih prebitkov v ta namen, da ustanavlja nova obrtna podjetja ali pa nudi kredit in podporo obrtnikom. Organi tržnice izgotavljajo izdelovateljem tudi načrte, strogo gledajo, da prihaja v razstavo in tržnico le solidno izdelano blago najboljše kakovosti, v čemur zopet zastopa interese kupcev, kar zagotavlja tudi tržnici vedno rastoči promet. Zalagateljem izplačuje upravništvo tržnice pristojne jim vsote za oddane izdelke takoj v gotovini in tako omogočuje obrtniku nakup surovin za gotov denar in racionalnejši način izdelovanja. Tako se je torej na podlagi dolgoletnih izkušenj razvilo podjetje za lastno pomoč, ki daje obrtništvu dalekosežne ugodnosti, kupcem pa nudi največje jamstvo pri solidni in skrbni postrežbi za zmerne cene. Lahko torej: Stalna razstava in tržnica z obrtnimi izdelki na Dunaju kar najtopleje priporočamo kot podjetje, ki služi vseobčemu blagru in okrepi v Avstriji tako važnih srednih slojev. Kdor obišče Dunaj, naj se na vsak način prepriča o navedenem. Dostop na razstavo je vsakomu prost in pojasnila so slehernemu z veseljem na razpolago.

RADI DVOBOJA OBSOJENI NEMŠKI ČASTNIKI.

Vojno sodišče 23. nemške divizije v Draždanih je sodilo radi dvovoja s smrtonosnim orožjem rezervna poročnika brata Fric in Valter Oehmichen in rezervna nadporočnika, posestnika Rossberg in Steiger. Rossberg in Fric Oehmichen sta obsojena v trimesečni, Valter Oehmichen in Steiger, ki sta bila sekundanta, pa v enodnevni trdnjavski zapor.

DISCIPLINA FRANCOŠKE MOR-NARICE.

Ko je ukazal poveljnik francoske vojne ladje »Marseille« v Antverpnu dvigniti sidra in se je zbralo na obrežju več tisoč gledalcev, je zapustilo ladjo 33 mornarjev, ki so na obrežju psovali častnike. Begunci so trgali celo vojaška znamenja z oblek in jih metali v šeldo.

LAHI BI RADI OBRZALI EGEJSKE OTOKE.

»Stampa« piše, da se mora podeliti Egejskim otokom samouprava, in sicer ali pod protektoratom Italije ali pa pod protektoratom več velevlasti. Italija želi, da ostane sama zaščitnica Egejskih otokov. Pristaniskega opirališča Astropalia Italija ne bo opustila, otok Rod je pa največjega pomena za laško trgovino.

PROTI VOHUNSTVU.

Iz Stolnega Belgrada poročajo, da sta ogrsko notranje in honvedsko ministristvo strogo naročila orožništvu, naj opazuje vsakega tujca, da se tako vsako vohunstvo onemogoči. Vojna uprava je namreč obveščena, da so došli v stolici Feher in Vesprim zaupniki tujih držav, ki bi ob vajah radi izvohunili novo opremo naše kavalerije in artiljerije.

Ali imate že srečke „Slovenske Straže“? Naročite jih več skupaj. Srečka samo 1 K. Vrednost glavnega dobitka 5000 K. Vrednost vseh dobitkov 20 000 K. .:

Ljubljanske novice.

Ij Volilski imeniki za bližnje deželno-zborske dopolnilne volitve v Ljubljani štejejo 4246 volilnih upravičencev. Volilo se bode v štirih komisijah, in sicer so v prvi komisiji volilci, ki se pišejo s črkami od A do H, v drugi oni od I do L, v tretji oni od M do R in v četrti od S do Ž. Volilcev je v prvem oddelku 1125, v drugem 895, v tretjem 1005 in v četrtem 1221.

Ij Zveza Orlov ima jutri v četrtek, 21. t. m., ob 7. uri zvečer sejo. Dnevni red zelo važen! Vsi člani predsedstva navzoči! Ij Odmev iz občinskih volitev v Mostah. Pri občinskih volitvah v Mostah je bil zlasti glasen liberalni agitator ljubljanski knjigovoz Albert Feldstein. Na volišču se je obregnil tudi ob deželnega poslanca Mihaela Dimnika, ki pa je Feldsteina tožil zaradi razžaljenja časti. Feldstein je danes dopoldne pred ljubljanskim okrajnim sodiščem vse prekalil in obžaloval ter se zavezal plačati 10 K za Društvo za varstvo otrok in 25 K stroškov tožbe. Mošćanske volitve bodo Feldsteina, kakor kaže, precej veljale.

Ij Od doma je pobegnila 15letna Alojzija Lampretova iz Pragerskega, za katero je oče brzojavil in je bila prijeta na ljubljanskem kolodvoru in nato poslana nazaj.

Ij Prijeta prisiljenca. Orožništvo je prijelo v obližju Slovenjega Gradca prisiljenca Jožefa Grila, ki je pobegnil dne 13. julija; v Paternionu pa Petra Lintnerja, ki je pobegnil dne 20. julija. Oba so oddali zopet nazaj v hišo pokore.

Ij Žepni tat. Ko se je sinoči pripeljal v Ljubljano delavec Alojzij Šribar iz Dolenjskega, je krenil v neko gostilno v Kolodvorski ulici. Ko se je tam okrepčal, je gostilno zapustil in šel po svojih opravkih. Zunaj se mu je nek neznanec, ki se mu je delal silno prijaznega ter ga slednjič pripravil, da sta šla spat na travnik pa plinarno. Ko se je Šribar čez nekaj časa prebudil, je pograbil v žepu denarnico, v kateri je imel 20 K denarja, tujec pa, ki mu je med spanjem denarnico izpeljal, je bil že neznan kam odšel.

Teleonska in brzojavna poročila.

VOJNI MINISTER V KAMNIKU.

Kamnik, 20. avgusta. Vojni minister Auffenberg se je danes pripeljal v Kamnik. Sprejet je bil zelo slovesno. Vse hiše so v zastavah.

SPREJEM AMERISKIH IN ANGLEŠKIH ČASNIKARJEV NA BLEDU.

Bled, 20. avgusta. Tu se je danes vršil sijajen sprejem ameriških in angleških žurnalistov, ki so se pripeljali v novih kanadskih pacifiških vozovih na Bled. Sprejel jih je deželni glavar dr. Šusteršič, poslanci Pogačnik in Piber ter g. dr. Krisper. Godba je igrala ameriško himno. Pevski zbor je pel slovenske narodne pesmi. Dame v narodnih nošah so sipale cvetlice. Sprejema se je udeležilo nad 1000 letoviščarjev.

POŠKODBE DR. PEGANA.

Cirkvenica, 20. avgusta. Zdravnik dr. Cubelič, ki zdravi ponesrečenega dr. Pegana, nam je 19. t. m. o njegovem zdravstvenem stanju poročal sledeče: Dr. Pegan ima na glavi, nosu, gornji ustnici in obrazu več ran, ki so dele mesa deloma raztrgale deloma zmečkale (vulnera lacero-contusa). Njegovo splošno stanje predvčerajšnjem in danes je povoljno razun male vročnice. Upam, da ostane brez resnih komplikacij, zlasti kar se tiče pretresa možgan.

Cirkvenica, 20. avgusta. Dr. Cubelič poroča danes ob pol 3. uri: Stanje dr. Peganovo je bilo danes ponoči nekoliko nepovoljnije. Temperatura 37,8°, žila 95°. Sensorij je vsled težkega glavobola bil svoboden. Bolnik je nemiren, vročnica in breztečnost obstojita dalje. Razun navedenih poškodb se je našla še kontuzija leve nadgolenice in bedra. Gibanje je vsled tega nemogoče ali samo ob velikih težkočah in bolečinah mogoče.

KARDINAL SAMASSA UMRL.

Budimpešta, 20. avgusta. V Erlavi je umrl danes zjutraj kardinal dr. Jožef Sa-

massa. Bil je rojen 30. septembra 1828 in 1852 v mašnika posvečen. Bil je predsednik finančnega odseka magnatske zbornice in član ogrsko-hrvaške regnikolarne deputacije. Ko mu je Sv. Oče pred tednom poslal svoj blagoslov, mu je kardinal odgovoril, da rad umrje, da se s Kristusom združi in želi Cerkvii v sedanjih težkih časih blagoslova. Rajni je bil Deakove šole.

ANGLEŠKI KRALJ V SMRTNI NEVARNOSTI.

London, 20. avgusta. Avtomobilu, v katerem je sedel angleški kralj, je dirjal včeraj nasproti privatni avtomobil in bi bila imela zadeti skupaj, kar šofer privatnega avtomobila zavije nalašč v jarek, avtomobil se prevrne, šoferju in drugim se ni nič zgodilo, kralj pa je bil rešen.

PROTESTNI SHOD PROTI CUVAJU.

Praga, 20. avgusta. Tu se je vršil protestni shod proti absolutističnemu režimu na Hrvaškem in obsodbi Jukića. Nato je več stotin broječa množica šla skozi Vavlavski trg proti muzeju in tu razvila črno zastavo. Klicalo se je: »Doli Cuvaj! Živio Jukić!« Policija je zastavo zaplenila in več oseb zaprla.

DR. PFLUGER.

Dunaj, 20. avgusta. Stanje dr. Pflugerja je povoljno. Cesar se je večkrat o njegovem zdravju informiral.

IMENOVANJE.

Dunaj, 20. avgusta. Cesar je pomožnega škofa dr. Zoschokkeja imenoval za tajnega svetnika.

ZELO NEVAREN POLOŽAJ V TURČIJI.

Solun, 20. avgusta. Arnavti korakajo naprej proti Solunu. — Proti Velesu pošilja vlada neprestano transporte čet. Sejtem v Velesu je odpovedan. — V Skoplju je položaj zelo nevaren. Veliko rodbin je mesto zapustilo. Banke so odredile varnostne odredbe. Voditelji mladoturškega odbora so pozvali 27 okrajnih odborov h konferenci. — Črnogorci nadaljujejo napade proti Berani, odkoder prosijo turško vlado pomoči. Črnogorci so mnogo turških stražnic vpepelili, tudi več turških vojakov in en častnik je padlo.

MIROVNA POGAJANJA MED ITALIJO IN TURČIJO.

Carigrad, 20. avgusta. Bivši finančni minister Nailpaša je kot turški zaupnik odpotoval v Zürich, kjer se vrše med Turčijo in Italijo mirovna pogajanja.

DEMENTI.

Rim, 20. avgusta. Osservatore Romano dementira, da bi bil papež preteklo noč Vatikan zapustil, da obišče svojo obolelo sestro.

DR. SUNJATSEN UMORJEN?

San Francisco, 20. avgusta. Dr. Sunjantsena, bivšega proviz. predsednika kitajske republike in voditelja zadnje vstaje proti Mandžujcem, je dal baje sedanji predsednik Juanšikaj od vojakov umoriti.

SMRTNA KOSA.

Gradec, 20. avgusta. V Judensdorfu je umrl potresni preiskovalec dr. Rudolf Hörnes v starosti 62 let.

AVIATIKA.

Dunajsko Novo mesto, 20. avgusta. Poveljnik vojaškega zrakoplovstva podpolkovnik Uzelac je s svojim aeroplanom zletel čez »Hohe Wand«.

ZASTRUPLJENJE.

Dunaj, 20. avgusta. Tu so zaprli obe hčeri in svaka januarja meseca na Dunaju umrlega češkega posestnika Janka, ker sumijo, da so ga vsi trije zastrupili s pivom, ki so mu ga prinesli v bolnišnico.

Ali imate že Slomškove razglednice „Slovenske Straže“? .:

p Gregorčič in Askerc. Pod tem naslovom prinaša zadnji »Novi Čas« naslednji članek: »Hinaško liberalni list »Ilustrovani tednik«, ki izhaja v liberalni »Učiteljski Tiskarni« v Ljubljani, prinaša slike o pesniku Askercu in njegovem pogrebu. Med temi je ena, ki kaže skupno fotografijo pesnika Gregorčiča in Askerca, držeča se prijateljsko za roko. Ta fotografija pa je iz onih časov, ko sta se pesnika prvič spoznala in sešla in ko je Askerc živel še kot duhovnik. Ko je pa Askerc tako daleč zašel, da je zapustil duhovniško službo in v svojih pesnih začel napadati Boga, vero in blatiti Cerkev in duhovnike, je pesnik Gregorčič pretrgal z njim vsako zvezo. Nista bila več prijatelja. To priča tudi dejstvo, da je Askerc imel nekoč namen priti v Dornberg za kaplana, ko je bil Gregorčič še na Gradišču. Obrnil se je do Gregorčiča, da bi v tej zadevi zanj posredoval, a Gregorčič je vsako posredovanje odklonil. Prav je storil! — Liberalci pišejo: Gregorčič je bil preganjan in Askerc je bil preganjan. No, o Gregorčičevem »prega-

njanju« so že stokrat ovržene liberalne fraze in lazi. Askerc pa ni bil preganjan, ampak on sam je preganjal in prav grdo preganjal v svojih spisih in pesnih katoliške nauke, duhovnike, katoličane, katoliško vero in Cerkev. Nasprotno je bil Gregorčič dober in pobožen duhovnik, kar priča njegovo življenje in njegove pesmi. Liberalci, berite jih! Gregorčič in Askerc ne greta in ne spadata skupaj ne kot človeka, ne kot pesnika. Vse, kar v tem oziru blebetajo liberalni listi, služi za poneumnjevanje njihovih bravcev.

p Na naslov »Reškega Novega Lista«. Da se ne bi morda mislilo, da ima društvo »Liburnia« na Reki kaj opraviti z dopisi v »Slovenca« od 2. t. m. pod naslovom: »Slovensko društvo na Reki«, in od 12. t. m. pod naslovom: »Odgovor Riečkom Novom Listu«, konstatiramo, da sta nam dotična dopisa dospela čisto od druge strani, torej od osebe, katera nima z društvom »Liburnia« ničesar opraviti.

— C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt. Dne 16. avgusta se je vršila seja upravnega sveta c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda, pri kateri je bila predložena bilanca za prvi semester tekočega leta. Ista kaže 18.602.141 kron 38 vinarjev kosmatega in 11.899.026 kron 24 vinarjev čistega dobitka, včevši prenos dobitka lanskega leta, proti 11.522.802 K 11 vinarjev za isto dobo lanskega leta.

»DRUŠTVENI DOM« NA ČRNUČAH.

— Za slovesnost otvoritve »Društvenega Doma« na Črnučah 25. t. m. je po vsej ljubljanski okolici veliko zanimanja. Otvoritev vsakega novega doma pomeni za ves narod odločen korak naprej. Za to se pošteno ljudstvo take slovesnosti po pravici veseli. Posebno dobrodošli v Črnučah vrli Orli v kroju in naše žene in dekleta v narodnih nošah. — Vlak proti Črnučam odhaja z ljubljanskega državnega kolodvora ob 7. uri 27 minut zjutraj; za popoldansko prireditev sta posebno ugodna vlaka, ki odhajata iz Kamnika ob 1 uri 30 minut, iz Ljubljane ob 3. uri 12 minut; iz Črnuč odhaja vlak proti Ljubljani ob 5. uri 59 min., proti Kamniku 7. uri 30 minut. Glede kosila bo preskrbljeno za vse, ki se oglase do 21. t. m. pri »Izobraževalnem društvu« v Črnučah, pošta Ježica.

IZ BOSNE.

+ Hrvatska narodna Zajednica. Sarajevsko okrožje Hrv. Nar. Zajednice je te dni imelo svoj glavni občni zbor. V smislu sklepov ob zedinjenju s Hrvatsko Katoliško Udrugo se je sprejel sklep, da se odslej v okrožne odbore kakor tudi v osrednji odbor Zajednice volijo le možje, ki ne nastopajo na političnem polju. V smislu tega sklepa je bil za predsednika sarajevskega okrožja namesto dr. Sunarića izvoljen praktični zdravnik dr. Stjepan Kukrić. Na ta način se hoče delovanje Zajednice spraviti na prvotni tir izključno gospodarskega in kulturnega dela. Minolo soboto je prenehalo izhajati tudi glasilo »Hrvatska Narodna Zajednica«, ker bodo bosenski Hrvati v smislu dogovora imeli odslej skupen političen dnevnik. Hrv. Nar. Zaj. bo namesto doseđanega glasila izdajala najbrže ljudski gospodarski in splošno poučni list.

SVOBODOMISELSTVO.

+ Sadovi Macharjevih bogokletnih brošur se že kažejo. Kakor poroča »Nasi-nec«, so 8. t. m. ponoči od četrtka na petek neznani hudodelci skušali podreti krasni križ pred cerkviyo v Mukarovi, pa ni šlo; zato so pa na pločevino naslikan obraz Zveličarjev (krasno delo akad. slikarja Žige Rudla v Pragi) popačili ter napis s križa strgali. Klečalnik izpred križa so ljudje našli naslednjega dne na bližnjem pokopališču. Verno ljudstvo je nad zločinom jako ogorčeno. — Žalosten sad brezverskih Macharjevih spisov.

Spreten strojnik

za bencinove motorje se takoj sprejme pri gradnji železnice Lončarić, Črnomelj. 2593

Rudolf Stritar
Cecilija Stritar, roj. Taborné
poročena
18. avgusta 1912
Ljubljana Šmarje pri Jelšah

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Paluvina v 24 urah
19	9. zveč.	737,1	17,5	sl. jzah.	jasno	
	7. zjut.	736,5	12,4	sl. jvzh.	"	0,0
20	2. pop.	735,6	25,8	p.m.jzah	del. obl.	

Srednja včerašnja temp. 18,6°, norm. 18,5°.

Dosluženi žendarmerski stražmojster

oženjen, brez malih otrok ali samec, dobi lahko službo kot zaupna oseba na večjem posestvu na Kranjskem. Prednost imajo oni, ki razumejo nekoliko v kmetijstvu ali so obiskali kak kmetijski tečaj. Nastop službe lahko takoj. Ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod št. 2583. 2583

Na hrano in stanovanje se sprejme

učenka

Naslov pove uprava pod št. »2562«. 2562

1 poštni zavitek

(3 kg netto)

popolnoma naravnega

sirupa iz malin

pošlje franko po pošt-nem povzetju za K 5,00 c. kr. dvorni založnik lekarnar G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko. Pošilja se tudi v sodčih in v sterilizir. steklenicah.

2961

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„ADRIJA,“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov

o Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5, 2135

Temnica na razpolago!

! Zunanja naročila z obratno pošto. !

: Zahtevajte cenike! :

Lepa hiša

z dobrovpeljano restavracijo in fijakerijo se pod ugodnimi pogoji proda na Kranjskem, zaradi preselitve. Stoji na najbolj prometnem brezkonkurenčnem prostoru v okolici. — Kje? pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2477. 2477

V najem se daje s 1. oktobrom l. l.

prostor za trgovino

s pripadajočim skladiščem na zelo prometnem kraju ob državni cesti v Idriji. Eventualno se dobi ondi tudi stanovanje. Na 2550 tančnejša pojasnila daje

Franc Didič, hotelir v Idriji.

Primorske vesti.

p Dijaški sestanek in tabor mladeniških društev v Istri. Dne 24. in 25. avgusta se bo istrska dijaška in kmet-ska mladina zbrala v B. r. m. u. pri Pazinu. Dne 24. soboto predpoldne se vrši sestanek istrskega katoliškega dijaštva, popoldne pa občini zbor akademičnega prosvetnega društva »Dobrila«. V nedeljo se vrši tabor istrskih mladeniških društev. Društva, ki se hočejo sestanka udeležiti, naj to javijo pripravljalnemu odboru v B. r. m. u., kdaj pridejo. Lahko pridejo tudi že v petek z vlakom v Pazin ob 8. uri.

p Kronanje M. B. v Strunjanu. Komur še ni znano, kaj in kje je Strunjan, mu povemo, da je največja božja pot cele Istre s frančiškanskim samostanom; leži pa na preprijaznem gričku ob morski obali v sredi med Izolo in Piranom. Na dan Vnebovzelja D. M. je vršil tržaški škof dr. Karlin ob obilni asistenci po pontifikalni sveti maši kronanje te čudodelne podobe M. B. V torek opolnoči je bila slovesna sveta maša in do 7. ure zjutraj je bilo sprejetih nič manj kakor 7000 svetih obhajil. Škof se je pripeljal s parnikom »Audax« v spremstvu ljubljanskega knezoškofa dr. Jegliča in frančiškanskega nadškofa Marconija; poleg teh so bili grof Attems kot namestnik Hohenlohev, kontreadmiral Cohen, Jacopig, predsednik deželne sodišča, Delles, predsednik pomorske vlade i. dr.; udeležba civilnih oblasti je bila pohvalna in v zgled vzajemnosti ljudstvu. Asistirali so tudi mnsgr. Faidutti kot namestnik goriškega knezonadškofa. Ljudstva, ki se je vdeležilo cerkvene slovesnosti, je bilo okoli 20.000. Popoldne se je vršila ob krasnem vremenu nad vse pričakovanje lepo uspeša procesija po morju v 25 barkah, katere so vlekle štiri ladje za seboj, vse so bile okrašene z vsemi mogočimi zastavami. Ljudstvo je na barkah prepevalo Marijine pesmi in psalme. V prvi barki je bila kronana Marijina podoba s cerkvenimi in civilnimi dostojanstveniki. Mnogim je od notranjega veselja prevzetim zabliskala solza radosti v očesih in zaprilegli so v svečanem trenutku večno zvestobo in ljubezen Materi nebeški. Srce pretresujoč prizor je bil to, ko si videl pred seboj na morju 33 okrašenih bark in ladij, polnih pobožno prepevajočega ljudstva, z eno in isto mislijo in srcu, vdanem Materi svete ljubavi. Petje in goba je lepo odmevalo ob prelepem obrežju med vožnjo iz Strunjana v piransko stolnico, kjer je čakala na tisoče broječa množica podobe Marije. Na barkah in ladjah je bilo nad 3000 ljudstva. Iz piranske stolnice smo se vrnili v strunjansko svetišče, kjer je škof podelil blagoslov z Najsvetejšim. Skoz celo osmino se vrše romanja iz posameznih župnij slov. dela Istre. Vsem udeležencem ostane prekrasno uspešo cerkveno slavlje v trajen, hvaležen spomin. Patri frančiškani so vneti za čast božjo, pobožni, požrtvovalni moške tridentinske province, a žal noben izmed njih ni zmožen slovenskega ali hrvaškega jezika. Koliko je bilo slov. udeležencev pri svetih zakramentih, naj pove dejstvo, da italijanski gospod, ki je spovedoval od 8. ure zvečer do 2. ure zjutraj, je imel skoraj izključno slov. spovedance; dokler tako stojimo, se nam ni treba bati. Ostali so še nekateri, ki niso mogli sprejeti svetih zakramentov; cerkvenih pravic nimamo tu nobenih. Celo iz Kranjske in Štajerske so bili tu romarji.

p »Ljudski oder v Gorici«. Ze izza početka je gojila goriška »S. K. S. Z.« željo, da bi dobila za kako večjo prireditev primerno dvorano in telovadnico za Orle. Kc je »Centralna posojilnica« kupila »Centralovo« poslopje z dvorano, smo upali, da dobimo s tem tudi prostore za naše prireditve, a Centralna posojilnica je vsled denarnega vprašanja skušala dvorano in preddvorano oddajati stalnim najemnikom. Tako je bil nekaj časa v prostorih kinematograf, ki je dotlej še za silo poraben oder popolnoma uničil. Radi tega se je zgodilo, da so se morala naša društva včasih posluževati liberalnih prostorov, zadnje čase so pa morala naša mestna in okoliška društva, nastopajoča v »Centralu«, od vseh

strani z dežele vlačiti skupaj kulise in vse druge potrebščine za oder. Odbor S. K. S. Z. je večkrat pri sejah razmotrival to vprašanje ter sklenil naprositi Centralno Posojilnico, da napravi v Centralni dvorani vsaj skromnim zahtevam odgovarjajoč oder, kar bi ne stalo veliko in bi se Centralni Posojilnici tudi dobro obrestovalo. Zato smo z veseljem pozdravili misel, sproženo v »Gorici« dne 23. marca pod zaglavjem: »Ljudski oder v Gorici«, ker vemo, da je prišel ta načrt z vednostjo merodajnih činiteljev na svetlo. Iskreno nas veseli, da so odločujoči činitelji prišli do spoznanja, da treba za našo organizacijo nekaj takega, kar so naši somišljeniki ustvarili vzorno v Ljubljani in razmeram primerno malo da ne povsod po deželi. Ljudstvu, posebno naši goriški mladini, je treba pouka in izobrazbe poleg zdrave zabave in v ta namen so primerni prostori nujen predpogoj. Ne strinjamo se sicer z mislijo, da bi se po vzorcu ljubljanskega »Ljudskega odra« osnovala posebna organizacija v Gorici, ker naših društev imamo menda do sedaj že dovolj, pač pa želimo, da preuredi Centralna Posojilnica v gori omenjenem smislu svojo dvorano in preddvorano. Dvorana naj bi bila prirejena za gledališke predstave in prireditve, preddvorana pa vsaj skromno opremljena telovadnica. Liberalni denarni zavodi so žrtvovali za svoje liberalne in svobodnomiselne organizacije ogromne vsote. Uspeh v mestu je očiten. Mladina tudi iz katoliških družin, drvi za liberalci, ker je le-tam dobivala zabavo, včasih prav dvomljive vrste, ter se navzela liberalnega duha.

p Timava ali Reka — Bistrica? V mestnem svetu tržaškem se pripravajo kamoraši in soc. demokrati, od kod se naj vzame vodo za vodovod. Kamoraši so za Timavo, socialisti pa za Reko-Bistrico. Slednji pravijo, da Timava sploh nima veliko od izvirka, ampak od gnojnice iz polja, ki se steka v strugo Timave. Zmagali bodo prejkone Timavarji. Prepira pa še menda ne bo tako hitro konec.

p Velik požar na ladji. Lloydov parnik »Leopolis« je stal do pred par dnevi v popravi v arzenalu. Prenovljenega so zasidrili v prosti luki, kjer je nalagal trgovsko blago za Carigrad in zaliv. Danes, 20. t. m. bi bil moral odpluti. Sinoči pa je izbruhnil na njem silovit požar, ki je docela uničil I. razred in napravil škode nad 50.000 K. Po neki verziji je požar nastal vsled tega, ker je natakarkar pustil goreti svečo; po drugi pa, ker je neki mornar odvrigel tleči ostanek cigarete. Na lice mesta je prihitela požarna bramba, oddelek mornarjev iz ruske bojne ladje »Donec« in oddelek moštva iz grške kraljevske jahte »Amphitrite«. Požar so kmalu ugasili.

p Ugotovitev avstrijsko - laške državne meje. V Beljaku se je sestala mednarodna komisija za ugotovitev avstrijsko-laške meje, da nadaljuje svoje lani pričeto delo. Naloga komisije je, da se s kolikor mogoče natančno ugotovijo in preglednim zaznamovanjem državne meje za bodočnost izključni vsaka pomota. Komisija se bo najprej bavila z mejo na Koroškem in v deželah, ki so jej najbližje, na Primorskem in Tirolskem. Ker pa gre tu meja celo v višini 2000 do 3000 metrov, bo tudi odvisno od vremenskih razmer, ali bo komisija mogla letos dokončati svoje delo ali ne. Kakor znano, hočejo v goriški deželi v občini Livek odtrgati frakcijo Jevšček ter jo priključiti Italiji.

p Za briške kolone. Vlada je podelila na prošnjo »Zveze slovenskih kolonov«, na priporočilo c. kr. namest. svetnika Rebeke in na prizadevanje poslanca Fona za briške kolone novo podporo v znesku 2000 K.

Deklico ali dečka

bi vzela boljša uradniška družina za svojega. Otrok mora biti zdrav, razumen in čedne zunanosti. Starost od 2 - 4 let. Ponudbe pod »Otrok«, do 30. t. m. na poste 2591 restante v Ljubljani.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani

deželni dvorec
opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznanih izbornih pristnih
kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi raznovrstna buteljska vina po zmernih cenah na prodaj. Ceniki in vzorci se pošljejo na zahtevo brezplačno. Postrežba točna in solidna. 2592

Deklica

v štirinajstem letu starosti, dovršila je šesti razred javne šole, večša slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, želi vstopiti v kako trgovino kot učenka ali kaj primernege. Ponudbe pod »deklica 2570« na upravištvo »Slovenca«. 2570

Prva primorska parna žgajarna d. d. na Reki išče za Kranjsko in Štajersko dobro uvedenega

potnika

proti proviziji in eventualno s prispevkom potnine. — Ponudbe z navedbo referenc in pa dosedanjega službovanja na gorenjo tvrdo. 2566

V najem ali na račun se odda v Komendi dobro vpeljana 2485

gostilna.

Pojasnila da vinska trgovina And. Mejač, Komenda.

Otvoritev nove vinske kleti.
Slavnemu občinstvu vijudno naznanjam, da sem otvoril
novo urejeno
vinsko klet na Starem trgu 1
zraven postaje električne cestne železnice Pod Trančo. Točil bom pristno dolensko in štajersko vino, kakor tudi pivo v steklenicah, in postregel z mrzlimi jedili. Za mnogobrojni obisk se priporoča
z odličnim spoštovanjem
Jos. Aman.

Pozor!

Gostilničarji in drugi!

Prodalo se bode dražbenim potom posestvo 27. avgusta ob pol 10. uri dopoldne, obstoječe iz hiše št. 29, Kolodvorska ulica v Ljubljani. Nahaja se v njej že dolgo vrsto let dobro ldoča gostilna; parcela za stavbo nasproti justične palače, več njiv in travnikov. 2574 4

DUNAJ LONDON PARIS RIM 3380

MASTIN

ki se dobiva pri vsakem trgovcu. Svetovnoznan doktorja pl. Trnkóczyja kranjski redilni in varstveni prašek za živino. Na razstavah je dobil prve medalje, od živinorejcev na tisoče zahvalnih pisem. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojev za 3 K 30 v.

Olimpija krema brez maščobe, lepilo prve vrste, je najboljša in najuspešnejše sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 1-20, veliki lonček K 2-30.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Skafulja 1 K 50 v.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las, Lonček 1 K 20 v.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Mazilo zoper ozeblino. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z navodom o rabi 80 vin, tucet 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom 40 vinarjev, tucet 4 K.

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža, v Ljubljani.
Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdo. — Preizkušeno lekarniško blago Drogerijske cene. — Mastim za živinorejce. — Telefon 190 3481

RAZGLAS.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za
dobavo mehkih desek in obročev
za leto 1913, event. 1913 in 1914, na dan 9. kimovca 1912 konkurenčno razpravo. Ponudbe za to dobavo morajo se najkasneje do 12 ure dopoldne omenjenega dne c. kr. tobačni tovarni vposlati. Popolna vsebina razglasa, katere se tu uradno lahko vpogleda, nahaja se v uradni »Laibacher Zeitung«.
V Ljubljani, dne 12. avgusta 1912.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/4 % brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavni pololetno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.	Daje komunalna posojila občanom, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2 % komunalnih zadolžnicah.	Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2 %	Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.	Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska. Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.
---	---	---	---	--

Odgovorni urednik: Miha Moškerc. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Izdaja konzorcij »Slovenca«.